

ОПШТИНА ВЛАСОТИНЦЕ

ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА СОЦИЈАЛНО УКЉУЧИВАЊЕ РОМА И РОМКИЊА У ОПШТИНИ ВЛАСОТИНЦЕ ЗА ПЕРИОД 2021–2023. ГОДИНЕ

Власотинце, 2020. године

САДРЖАЈ

ЛИСТА СКРАЋЕНИЦА	4
1 УВОД	5
2 СТРАТЕШКИ И ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР НА ЛОКАЛНОМ НИВОУ	8
2.1 Локалне стратегије	10
2.2 Институционални оквир на локалном нивоу	11
3 ОПШТИ ПОДАЦИ О ОПШТИНИ/ГРАДУ	15
3.1 Географски подаци	15
3.2 Историјски подаци	15
3.3 Демографски подаци	17
3.4 Општи подаци о Ромима	19
3.4.1 Образовање	21
3.4.2 Регистрована незапосленост	22
3.4.3 Становање	24
3.4.4 Здравствена заштита	26
3.4.5 Социјална заштита	27
3.5 Политике и праксе локалне управе и локалних институција	27
3.5.1 Образовање	28
3.5.2 Становање	29
3.5.3 Запошљавање	29
3.5.4 Социјална заштита	30
3.5.5 Пројектне иницијативе на локалном нивоу	30
4 SWOT АНАЛИЗА	32
4.1 Образовање	33
4.2 Запошљавање	34
4.3 Становање	35
4.4 Здравство	36
4.5 Социјална заштита	37
5 ЦИЉЕВИ И МЕРЕ	38
6 АКЦИОНИ ПЛАН	41
7 ОКВИР ПРОГРАМСКОГ БУЏЕТА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ АКЦИОНОГ ПЛАНА	67
8 ОКВИР ЗА ПРАЋЕЊЕ СПРОВОЂЕЊА, ВРЕДНОВАЊЕ УЧИНАКА И ИЗВЕШТАВАЊЕ	76
8.1 Поступак спровођења и одговорност актера	76
8.2 Вредновање учинка и извештавање	77
9 Прилози	79

ЛИСТА СКРАЋЕНИЦА

ДЗ	Дом здравља
ЕУ	Европска унија
ЈЛС	Јединица локалне самоуправе
ЛАП	Локални акциони план за социјално укључивање Рома и Ромкиња града Сомбора
Мобилни тим	Мобилна јединица за социјално укључивање Рома и Ромкиња на локалном нивоу
НВО	Невладина организација
НСЗ	Национална служба за запошљавање
НСП	Новчана социјална помоћ
ОШ	Основна школа
ПУ	Предшколска установа
ПВО	Предшколско васпитање и образовање
РС	Република Србија
РТ	Радно тело за израду ЛАП-а за социјално укључивање Рома и Ромкиња
РРА	Регионална развојна агенција
СКГО	Стална конференција градова и општина
Стратегија	Стратегија за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период од 2016. до 2025. године
СШ	Средња школа
ЦЗСР	Центар за социјални рад
ЦРЈП	Центар за развој Јабланичког и Пчињског округа

1 УВОД

Локални акциони план за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Општини Власотинце за период од 2021. до 2023. године (у даљем тексту: ЛАП) дефинише правце деловања Општини Власотинце у области социјалног укључивања Рома и Ромкиња, као и конкретне мере и активности којима се настоји побољшати садашњи положај припадника ромске заједнице, уз јасне механизме помоћу којих се може пратити остваривање дефинисаних циљева. Он представља део напора које локална заједница чини током низа година са основним циљем смањења јаза који постоји између Рома и осталих припадника локалне заједнице.

ЛАП почива на анализи релевантних националних стратешких докумената, локалних података и процени потреба ромске популације на подручју општине Власотинце. Израђен је кроз широк партиципативни и партнерски приступ који ће бити примењен и у процесу његове реализације, праћења и извештавања. Општина Власотинце намерава да у реализацију дефинисаних циљева и активности укључи све релевантне актере из локалне заједнице, као и да сарађује са републичким органима који се баве питањем ромске популације и иностраним фондовима на реализацији овог плана. Реално је за очекивати да овакав концепт постави основ за оптималан квалитет резултата који се очекују реализацијом планираних активности и мера, на којима ће све заинтересоване стране и релевантни партнери радити у континуитету у наредном периоду.

Израда овог ЛАП-а реализована је у оквиру Компоненте 1 - *Успостављање/унапређење локалних стратешких, финансијских и институционалних механизма за инклузију Рома* Програма ИПА 2016 „Подршка ЕУ инклузији Рома – Оснаживање локалних заједница за инклузију Рома“ (у даљем тексту: Програм) који финансира ЕУ, а спроводи Стална конференција градова и општина – Савез градова и општина Србије (у даљем тексту: СКГО), док је Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања главно корисничко министарство. Општи циљ Програма је обезбеђивање подршке текућем процесу побољшања социо-економског положаја ромске популације у локалним заједницама и спровођење приоритетних стратешких мера из *Стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период 2016. до 2025. године*, док је компонента 1 Програма уже усмерена на пружање свеобухватне подршке јединицама локалне самоуправе у унапређењу и развоју ЛАП-ова за инклузију Рома, успостављању и функционисању Локалних мултисекторских координационих тела за инклузију Рома и Мобилних тимова за инклузију Рома. Поред тога, у оквиру ове компоненте пружају се обуке, размена најбољих пракси и саветодавна подршка свим локалним самоуправама са ромском популацијом.

Општина Власотинце и СКГО потписале су 29.11.2019. године Споразум о сарадњи који се односи на сарадњу у реализацији компоненте 1 Програма, чиме је потврђена спремност Општине Власотинце за потпуно ангажовање у остваривању циљева Програма и успостављању и унапређењу стратешких, финансијских и институционалних механизма за инклузију Рома на својој територији. ЛАП је израдила Радна група за израду ЛАП-а, уз стручну помоћ СКГО експерата. Радна група за израду ЛАП-а основана је 27. новембра 2019. године, а чланови радне групе који су учествовали у изради ЛАП-а су:

Координатор радне групе:

1. **Маринко Ђорђевић**, представник локалне самоуправе запослен у општинској управи општине Власотинце

Чланови радне групе:

1. **Срђан Антић**, Координатор за ромска питања, запослен у општинској управи општине Власотинце
2. **Невенка Васић**, Здравствена медијаторка ангажована од стране Министарства здравља, по основу уговора о делу
3. **Марјан Антић**, педагошки асистент, ангажован од стране Министарства просвете, науке и технолошког развоја, по основу уговора на одређено време
4. **Владан Петковић**, педагошки асистент, ангажован од стране Министарства просвете, науке и технолошког развоја, по основу уговора на одређено време
5. **Ана Стојиљковић**, представник Центра за социјални рад, запослена у Центру за социјални рад за општине Власотинце и Црна Трава
6. **Смиља Буђић**, Саветник за запошљавање НСЗ Филијала Лесковац, испостава Власотинце
7. **Иван Ђокић**, представник локалне самоуправе, запослен у Одељењу за буџет, финансије, привреду и друштвене делатности
8. **Виолета Петровић**, представник здравствених установа, запослена у Дому Здравља Власотинце
9. **Бобан Петровић**, представник општинског већа општине Власотинце
10. **Маја Лазаревић**, представница локалне самоуправе, запослена у Одељењу за буџет, финансије, привреду и друштвене делатности – Канцеларија за ЛЕР

Током израде овог документа спроведени су следећи кораци: припремљена је ситуациона анализа са *SWOT* анализама за пет области- становање, образовање, запошљавање, здравље и социјална заштита; утврђени су општи циљ и посебни циљеви за приоритетне области; идентификоване су мере и активности које доприносе остварењу дефинисаних циљева и за сваку од активности утврђени су и носилац и партнери, временски оквир, потребна финансијска средства по изворима, циљ, индикатори са базним и циљним вредностима и извори верификације.

Одржани су следећи састанци, радионице и догађаји:

- Уводна једнодневна радионица – одржана је 16.12.2019. године на којој је присуствовало 13 учесника – током које је усаглашена методологија за израду ЛАП-а и договорен временски оквир и план активности.
- Дводневна радионица за развој ситуационе анализе са *SWOT* анализом, која је одржана 06. и 07.02.2020. године и на којој је присуствовало 14 учесника. На овој радионици урађене су *SWOT* анализе за пет области: становање, образовање, запошљавање, здравље и социјална заштита и идентификоване приоритетне области за решавање. Другог дана радионице одржана је фокус група са представницима ромске заједнице о кључним проблемима и приоритетима за решавање у свих 5 области.
- Дводневна радионица за дефинисање општег циља, посебних циљева и мера – одржана је 22. и 23. септембра 2020. године и на њој је присуствовало 14 учесника из већине локалних институција које чине радну групу.
- Дводневна радионица за израду предлога нацрта ЛАП-а одржана је 22. и 23. октобра 2020. године и на њој је учествовало 18 учесника. На овој радионици идентификовани су пројекти и активности за претходно дефинисане мере, а за сваку активност/пројекат утврђени су: носилац и партнери, временски оквир, потребна финансијска средства по изворима финансирања, циљ пројекта/активности, индикатори са базним и циљним вредностима и извор верификације
- Фокус група са представницима ромске заједнице, одржана је 28. октобра 2020. године и у њој је учествовало 19 представника/ица, међу којима су били представници ромских

удружења и представници ромских насеља са територије општине Власотинце. Представницима ромске заједнице представљени су предложени пројекти и активности које је дефинисала радна група у свих 5 области, а потом су прикупљени коментари и предлози за њихову дораду, односно предлози за нове пројекте и активности

- Јавни увид на којем је јавности представљен предлог финалног нацрта Локалног акционог плана за социјално укључивање Рома и Ромкиња општине Власотинце за период 2021–2023. године одржан је у периоду од xx до xx .

Локални акциони план за социјално укључивање Рома и Ромкиња општине Власотинце за период 2021-2023. године усвојен је од стране Скупштине општине Власотинце .....

2 СТРАТЕШКИ И ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР НА ЛОКАЛНОМ НИВОУ

Влада Републике Србије је на седници одржаној 3. марта 2016. године усвојила *Стратегију за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период од 2016. до 2025. године* ("Службени гласник РС", бр. 26/2016). Овај документ је настао из потребе да се на један системски и свеобухватан начин питања социјалног укључивања Рома и Ромкиња унапреде, како на националном, тако и на локалном нивоу уз коришћење искустава у спровођењу претходне *Стратегије за унапређивање положаја Рома у Републици Србији (2009-2015)* и полазних основа за израду нове стратегије. Институционални ресурси за припрему и спровођење Стратегије чине: Савет за унапређење положаја Рома и спровођење Декаде укључивања Рома, Канцеларија за људска и мањинска права, Тим за социјално укључивање и смањење сиромаштва, ресорна министарства која су задужена да воде јавне политике од интереса за остваривање стратешких мера и потпредседница Владе Републике Србије и министарка грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, која у име Владе координира рад државних органа, као и органа јединица локалних самоуправа и јавних предузећа у вези са унапређењем положаја Рома и Ромкиња¹. Роми су једна од најугроженијих друштвених група, те је циљ Владе Србије да, кроз удружени напор целог друштва, унапреди њихов положај како би се смањиле неједнакости које постоје између Рома и Ромкиња и остатка становништва. Стратегија је стратешки документ који ће за период од девет година интензивирати рад институција на националном и локалном нивоу за питања социјалног укључивања Рома и Ромкиња и сузбијање њихове дискриминације, односно за стварање услова за пун приступ остваривању људских права особа ромске националности. Стратегија покрива пет приоритетних области: образовање, становање, запошљавање, здравље и социјалну заштиту.

Србија се на путу европских интеграција придружила земљама чланицама када је реч о социјалном укључивању Рома и Ромкиња, будући да је као основу за израду овог документа користила *Оквир за националне стратегије за интеграцију Рома* који је Европска комисија, заједно са Европским парламентом, прописала за земље чланице што осигурава наставак сарадње и наставак подршке ЕУ Србији за унапређење положаја Рома и Ромкиња. Стратегија је заснована на постојећим стратешким, правним и институционалним ресурсима – стратегијама и прописима којима су уређена поједина питања унапређења положаја Рома и Ромкиња, али и на опредељењу државе да развија програме унапређења положаја Рома и Ромкиња исказаним *Оперативним закључцима* са семинара „Социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији“ (за период 2015–2017. године)² и нацрту Акционог плана за поглавље 23³.

Оперативни закључци са четвртог семинара „Социјална укљученост Рома и Ромкиња у Републици Србији 2017. године“ истичу значај координисаног рада државних органа, укључујући рад локалних самоуправа и јавних предузећа у вези са побољшањем ситуације Рома и њиховим пуним учешћем у друштвеном, економском, културном и политичком животу. Наводи се да у наредном периоду, акценат мора бити на квалитативном спровођењу планираних стратешких мера и активности, уз

---

¹ Закључак 05 Број: 035-6254/2015 од 08. јуна 2015. године.

² Оперативне закључке је 09. септембра 2015. године потпредседница Владе проф. др Зорана Михајловић упутила надлежним државним органима са молбом да их у наредне две године реализују

³ Нацрт Акционог плана из августа 2015. године.

учешће представника ромских организација цивилног друштва, укључујући Национални савет ромске националне мањине са посебним фокусом на локални ниво.⁴

Посебну пажњу треба посветити оснаживању Ромкиња јер оне и данас трпе вишеструку дискриминацију. У односу на ширу друштвену заједницу, Ромкиње су двоструко дискриминисане – као жене и као припаднице националне мањине.

Локалне самоуправе располажу механизмима на основу којих могу да управљају и спроводе инклузивне јавне политике, а осим тога Закон о локалној самоуправи их обавезује да се старају о остваривању људских и мањинских права. Овакво усмерење стратешких мера омогућава праћење остваривања права Рома и Ромкиња и напредак у вези са применом инклузивних политика, најпре, у локалној заједници, а потом и широј друштвеној заједници. На основу непосредних података и информација, локалне самоуправе могу да унапреде инструменте и механизме помоћу којих је могуће елиминисати узроке отежаног приступа правима и структурног сиромаштва Рома и Ромкиња. С тим циљем, Влада РС путем Стратегије истиче потребу да локалне самоуправе припремају и усвајају локалне акционе планове, усклађене са реалним, општим и локалним економским и социјалним развојем, да обучавају стручне тимове у локалној самоуправи који би били способни да припреме, спроводе и управљају локалном стратегијом и да обезбеде средства у локалним буџетима за спровођење мера социјалног укључивања Рома и Ромкиња, те осигурају доследно утврђивање одговорности за њихово спровођење.

Координационо тело за праћење Стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња, уз помоћ Канцеларије за људска и мањинска права и Тима за социјално укључивање и смањење сиромаштва, координира пословима у вези са инклузијом Рома и Ромкиња и стара се о успостављању одрживих нормативних и институционалних услова за спровођење стратешких мера и управљање Стратегијом.

---

⁴ Оперативни закључци са четвртог семинара „Социјална укљученост Рома и Ромкиња у Републици Србији 2017. године

2.1 Локалне стратегије

У периоду израде овог документа, у Општини Власотинце су на снази (усвојене) биле следеће локалне стратегије и акциони планови:

- Стратегија локалног одрживог развоја општине Власотинце 2013-2017;
- Програм енергетске ефикасности општине Власотинце за период 2019-2021;
- Акциони план партнерства за отворену управу 2019-2020;
- Акциони план за унапређење партиципације грађана општине Власотинце 2018-2021;
- Локални акциони план за родну равноправност општине Власотинце 2016-2020;
- Локални акциони план за запошљавање општине Власотинце 2017-2020;
- Локални антикорупцијски план – Акциони план за сузбијање корупције;
- Локални акциони план за младе општине Власотинце 2015-2020;
- План развоја туризма у општини Власотинце.

Стратегија локалног одрживог развоја општине Власотинце 2013-2017 је представљала претходно усвојен кровни документ, којем је рок важења истекао. Имајући у виду да Општина Власотинце у међувремену није усвојила други кровни документ, анализирали смо претходно важећу стратегију, како бисмо стекли увид у обухват ромске популације локалним стратешким документима и у ранијим периодима. У овој стратегији су дефинисани приоритети, циљеви и мере који се односе на целу популацију општине Власотинце, као и све угрожене категорије становништва. Иако ромска популација није директно обухваћена појединачним циљевима и мерама, један од програма/пројеката се посебно фокусира на ромску популацију. У оквиру Приоритета 3: *Стварање јаког, здравог и праведног друштва за све грађане/ке општине Власотинце*, предвиђено је спровођење пројекта/програма *Мултиетнички центар за Рома – успостављање дома за подршку националним мањинама (Роми, мултиетнички СОС телефон)*. Овај програм није имплементиран у периоду важења Стратегије.

Општина Власотинце у претходном периоду није имала усвојен плански документ (стратегију/акциони план) који се односи на инклузију Рома. Последњи усвојен документ ове врсте се односио на период од 2011-2015 (Локални акциони план за образовање Рома у општини Власотинце, 2011– 2015.)

Роми су обухваћени **Локалним акционим планом за запошљавање општине Власотинце 2017-2020**, у оквиру којег су идентификовани као категорија теже запошљивих лица. У оквиру **Приоритета II: подстицање запошљавања и социјалног укључивања теже запошљивих лица и развој социјалног предузетништва**, дефинисана је мера **2.4. Подстицати запошљавање Рома**. У оквиру **Приоритета III: Унапређење квалитета радне снаге и улагање у људски капитал**, дефинисане су мере: **3.6. Превентивне мере за младе припаднике ромске популације у циљу бољег приступа образовању, смањењу напуштања школе, превенције искључења са тржишта рада и социјалног искључења**; и **3.7. Промоција добрих пракси у запошљавању Рома**. У оквиру **Приоритета IV: Отварање нових радних места**, дефинисана је мера **4.5. Развој ромског предузетништва и задругарства, посебно за жене**.

У оквиру Локалног акционог плана за родну равноправност општине Власотинце 2016-2020, Роми су посебно обухваћени активностима у оквиру неколико мера.

Побољшање положаја жена у области образовања

- Едукације родитеља ромске деце о значају образовања у марту месецу, пре уписа деце у школи (април)
- Организовати и спровести најмање једном годишње оспособљавање за коришћење информационих технологија, за жене и децу, а посебно за жене на селу, ромску децу и особе са инвалидитетом.
- Организовање обуке за описмењавање посебно за жене са сеоског подручја и ромске жене, као и стицање одговарајућег образовања

Постизање родне равноправности у спорту

- Постизање родне равноправности за бављење спортом (масовним, аматерским и врхунским) уз укључивања Ромкиња и жена из сеоских средина.

Заштита и унапређење здравља жена

- Годишњи организовани мамографски и гинеколошки прегледи за жене "метаболички скрининг" (посебно за ризичне групе) са посебним освртом на жене Ромкиње и жене из сеоских средина.
- Организовати кампању поводом Међународног дана здравља 7. априла у циљу упознавања са правима пацијента, посебно информисање о примарној здравственој заштити на селу и Ромској етничкој заједници
- Приступ примарних здравствених услуга за жене и мушкарце на сеоском подручју и у Ромској етничкој заједници

Унапређење економског положаја жена и унапређење родне равноправности

- Организовати два пута годишње обуке (прекавалификација, доквалификација...) за незапослене жене водећи рачуна о захтевима послодаваца за жене које су незапослене дуже од 5 година, жене са села, Ромкиње, жене са инвалидитетом, самохране родитеље и родитеље деце са сметњама у развоју, жене преко 50 година старости.
- Формирање и стварање услова за рад центра за развој женског предузетништва и његова доступност свим заинтересованим. Повећање свести код девојака, младих жена, самохраних мајки, жена сеоског подручја, Ромкиња, жена са инвалидитетом о женском предузетништву.

Роми нису посебно обухваћени осталим наведеним планским документима.

2.2 Институционални оквир на локалном нивоу

У општини Власотинце именован је координатор за ромска питања. Ангажован је по уговору на неодређено време. Ово радно место је систематизовано. Према *Правилнику о организацији и систематизацији радних места у општинској управи и општинском правобранилаштву општине Власотинце*, координатор за ромска питања је систематизован у оквиру радног места *Послова заштите и остваривање личних и колективних права националних мањина етничких група, избеглих и прогнаних лица и координатор за ромска питања*. Координатор за ромска питања, према правилнику, треба обавља следеће послове:

„прати остваривање права националних мањина и етничких група и предлаже мере у циљу њиховог побољшања; сарађује са организацијама које окупљају националне мањине и етничке групе и помаже њихов рад; припрема информацију за израду предлога финансијског плана у поступку доношења одлуке о буџету за одређену буџетску годину у области за коју је надлежан и прати његово извршење; прати реализацију пројеката који се тичу националних мањина и етничких група, законску регулативу из ових области и предлаже решења у вези с тим; спроводи и прати спровођење аката органа града у оквиру делокруга радног места; учествује у планирању и припреми одлука везаних за остваривање права на евидентирање, прикупљање података, утврђивање статуса и положаја избеглих и прогнаних лица, збрињавање и организовање смештаја избеглица и предузимање активности у циљу обезбеђивања повратка у ранија пребивалишта избеглих и прогнаних лица; израђује предлог програма социјалне заштите социјално угрожених лица и социјалне карте у сарадњи са Центром за социјални рад; остварује сарадњу са Комесаријатом за избеглице Републике Србије, Црвеним крстом и другим хуманитарним организацијама; обавља послове који се односе на планирање, припрему, примену и реализацију локалних стратешких докумената из делокруга; учествује у изради нацрта пројеката по објављеним конкурсима републичких и других удружења и организација из делокруга; припрема извештаје о спровођењу стратешких докумената; прати реализацију пројеката по приспелим донацијама. Евидентирање, прикупљање података, утврђивање статуса и положаја избеглих и прогнаних лица; пружа подршку у спровођењу послова збрињавања и организовања смештаја избеглица; учествује у активностима обезбеђивања повратка у ранија пребивалишта избеглих и прогнаних лица; пружа подршку у припреми предлога програма социјалне заштите социјално угрожених лица; пружа подршку у изради социјалне карте у сарадњи са Центром за социјални рад; сарађује са Комесаријатом за избеглице Републике Србије, Црвеним крстом и другим хуманитарним организацијама, у циљу прикупљања или размене информација. Пружа стручну подршку у развоју и спровођењу постојећих и нових политика и програма инклузије Рома и Ромкиња у складу са националним и локалним стратешким оквиром; припрема делове елабората, студија, програма, планова, пројеката и процене у одговарајућој области, као и пројектне задатке за одговарајућу област; прикупља податке и врши мање сложене анализе података у циљу праћења стања у релевантној области; пружа стручну подршку приликом одређивања приоритета у изради годишњих и вишегодишњих планова који се односе на унапређење положаја Рома; поспешује секторску и међусекторску сарадњу организовањем координационих састанака у вези са планирањем и спровођењем мера укључивања Рома и Ромкиња са представницима локалне самоуправе и другим релевантним актерима; организује радионице и састанке на којима се дефинишу питања, проблеми или потребе и договарају иницијативе и акције или учествује у њима; успоставља сарадњу и комуникацију и пружа подршку локалним организацијама цивилног друштва које се баве инклузијом Рома и Ромкиња на локалном нивоу, као и установама у области образовања, културе и социјалне заштите; организује и спроводи посете ромским насељима на територији општине; обавља послове прикупљања и анализе података о социоекономским потребама локалне ромске заједнице као основе за израду и праћење локалних стратешких докумената у вези са инклузијом Рома и Ромкиња (демографски подаци, социјални статус, подаци везани за запошљавање, социјалну заштиту, и др.); прати остваривање акционог плана и одобрених пројеката за социјално укључивање Рома и Ромкиња; припрема материјале и води записнике за седнице радних тела из надлежности радног места, као и информативне материјале у вези са инклузијом Рома.“

У општини Власотинце није формиран Савет за међунационалне односе. Формиран је Савет за родну равноправност и у њему има један члан ромске националности. У општини Власотинце је формиран Савет за здравље, али у њему нема чланова/чланица ромске националности.

У Власотинцу није именовано Локално координационо тело за социјално укључивање Рома и Ромкиња.

Уз подршку пројекта *“Техничка помоћ унапређењу животних и стамбених услова ромске популације у неформалним насељима – Становање Рома” (ИПА 2013)*, отпочет је процес успостављања институционалних капацитета за планирање, примену и праћење локалне политике за Роме и Ромкиње, 20.04.2018. године формиран је Мобилни тим за социјално укључивање Рома и Ромкиња (у даљем тексту: Мобилни тим) као стручно тело Општинског већа Општине Власотинце. У основни састав Мобилног тима су укључени: Координатор за ромска питања, два члана Општинског већа, две представнице за социјалну заштиту из ЦСР; педагошки асистент; председница удружења „Са Е Рома“; Саветник НСЗ Филијала Власотинце; представници Општинске управе општине Власотинце; представница Дома здравља. Чланови мобилних јединица су запослени у поменутих установама и раде на пословима који су у вези са остваривањем права Рома и Ромкиња. Решењем о формирању Мобилног тима предвиђено је да у састав Мобилног тима буду укључене и друге институције и организације, као и стручне службе Општинске управе, у складу са препознатим потребама. Мандат чланова Мобилног тима орочен је до истека националне Стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња 2016 – 2025. године.

Решењем о именовању чланова мобилног тима за инклузију Рома Општине Власотинце, установљени су и специфични задаци мобилног тима:

- Да допринесе реализацији мера и активности предвиђених Стратегијом социјалног укључивања Рома и Ромкиња у Републици Србији за период 2016 – 2025. године;
- Да реализује активности и прати остваривање циљева предвиђених Локалним акционим планом за социјално укључивање Рома и Ромкиња у општини Власотинце за период 2017 – 2025. година;
- Да изради годишњи Оперативни план са финансијском пројекцијом трошкова за његову имплементацију и поднесе га Општинском већу општине Власотинце на усвајање;
- Да реализује активности у складу са Оперативним планом;
- Да реализује редовне посете ромским насељима у циљу информисања о правима која је могуће остварити пред надлежним институцијама;
- Да испитује потребе ромске заједнице у општини Власотинце, посебно у областима образовања, становања, социјалне и здравствене заштите, запошљавања и другим областима релевантним за социјалну инклузију Рома и Ромкиња;
- Да редовно размењује информације од значаја за унапређење положаја ромске популације поштујући одредбе Закона о заштити података о личности;
- Да сарађује и координира активности са локалним и републичким органима, установама и предузећима чији је оснивач општина Власотинце, организацијама цивилног друштва и другим актерима у заједници; обавештава јавност о својим активностима и положају Рома у општини Власотинце;
- Да предузима и друге активности од значаја за унапређење положаја Рома у општини Власотинце, у складу са законским прописима и општим актима Општине Власотинце.

На подручју општине налази се једна предшколских установа и девет основних школа. Такође постоје и две средње школе: Техничка школа "1. октобар" и гимназија „Стеван Јаковљевић“. Укупно је ангажовано двоје педагошких асистената, обојица мушког пола, и то у следећим установама:

- Предшколска установа „Милка Диманић“,
- Основна школа „8. октобар“.

Поред наведених установа у којима су педагошки асистенти већ ангажовани, постоји потреба за ангажовањем педагошких асистената и у следећим:

- Основна школа „Карађорђе Петровић – Крушевица,
- Основна школа „Божидар Миљковић“ – Горњи Присјан.

На подручју општине ангажована је једна здравствена медијаторка. Представници ЈЛС процењују да број ангажованих здравствених медијаторки одговара потребама заједнице.

У општини ради 35 организација цивилног друштва на подручју општине, од чега следеће организације заступају интересе Рома и Ромкиња:

- „Друштво за едукацију Рома Власотинце“,
- „Сае Рома“,
- „Ромско око“.

3 ОПШТИ ПОДАЦИ О ОПШТИНИ/ГРАДУ

Општина Власотинце налази се у југоисточном делу Србије. Територија општине Власотинце се простире на 308 km^2 (од чега 107 km^2 пољопривредног земљишта) и административно припада Јабланичком округу. Граничи се са четири општине: са општином Гаџин Хан на северу; са општином Бабушница на североистоку; на са општином Црна Трава југоистоку; и са Градом Лесковцем на југозападу и западу. Највећи део подручја општине припада сливу Власине.

На простору општине је према попису из 2011. године живело укупно 29.893 становника у 48 насеља, са просечном густином насељености од 108 ст/км^2 . Власотинце је, са 15.830 становника, највеће насеље и уједно административни и економски центар општине.

Према степену развијености јединица локалних самоуправа, општина Власотинце спада у четврту групу чији је степен развијености испод 60% републичког просека.

3.1 Географски подаци

Општина Власотинце се налази у доњем и средњем сливу реке Власине. На територији општине Власотинце, најважније притоке Власине су Љуберађа, Тегошница и Пуста Река.

Територију општине Власотинце карактеришу два издвојена дела, равничарски (на западу, лесковачко-власотиначка котлина) и брдско-планински (више од 80% територије, на северу, истоку и југу). Врхови у бродско-планинском делу општине су висине у распону од 476 до 1.433 метра надморске висине. Надморска висина на којој се налази насеље Власотинце је 234м. Најнижа тачка је на 230 м надморске висине на ушћу Власине у Јужну Мораву, а највиши врх Раскрсје на 1.433 м.

Клима је умерено-континентална, али у равничарском крају показује и одлике жупске климе.

Значајни природни ресурси општине су пољопривредно земљиште, шуме, минералне сировине, и водни ресурси. Општина заузима површину од 308 km^2 , од чега на пољопривредну површину отпада 165 km^2 . Површине под шумама на територији општине Власотинце заузимају 123 km^2 .

У складу с хетерогеним карактером простора, удео интензивних култура – оранице и баште 7.469 ha (24%), воћњаци око 1.829 ha (5,9%) и виногради око 1.535 ha (4,9%), у укупним површинама је веома висок (око 34,8%), а трајних травњака је значајан – ливаде и пашњаци 5.673 ha (18,4%).

Шумска вегетација је богата али добро очуваних шума има веома мало. Знатно веће површине захватају деградиране и ерозивним процесима захваћене шуме. На подручју општине је и ловиште "Лужница" ловне површине од $254,54 \text{ km}^2$.

Општина је удаљена 5 км од међународног коридора Е-75 Ниш - Скопље. Кроз средиште општине у правцу Запад - Исток пролази магистрални пут М9 (Лесковац – Власотинце - Бабушница - Пирот), а значајан је и регионални пут Р 122 (Лесковац - Власотинце - Црна Трава - Власинско језеро).

3.2 Историјски подаци

Подручје општине Власотинце било је настањено још пре римског доба, а данашње становништво је досељеничко – претежно је дошло током друге половине 18. века из разних крајева (Власина, Запаље, Косово, Знепоље, Стари Влах, Црна Гора, Македонија...).

По турским изворима, 1516. године Власотинце је било је културно и пољопривредно седиште округа⁵. Насеље се помиње под турским називом „Влашотинац“, а налазило се у саставу Софијског санџака. У XVI веку насеље је имало око 600 становника и 66 кућа, док је 1879. године у Власотинцу било 519 кућа и око 2.626 становника. По закону од 14. маја 1878. године, насеље је припадало Власинском срезу. За варошицу је проглашено исте године. Године 1879. је образован Власотиначки срез, уместо дотадашњег Власинског. Власотинчани су били истакнути у борби против Турака - први пут се на устанак против Турака дижу 1809. године, а последњи пут 1877. године.

У овом периоду се и Роми, као етничка група, први пут помињу у XVIII веку, у контексту примања хришћанско-православне вере⁶. Роми су у овај крај дошли углавном из Мале Азије, тј Индије, па су нека индијска имена дуго остала међу Ромима у овом крају, све до прве половине XX века. Насељавање је вршено са неколико страна – са подручја Шумадије, Косова, Македоније, као и из Турске. Поред Рома из Мале Азије, у овај крај су се насељавали и влашки Роми, који су се претежно бавили сточарством и већином били номади. Поред ковачког заната, по којем су у овом крају били познати, Роми су били и добри музичари.

Изградња железничке пруге Лесковац-Врање 1886. године донела је привремено успоравање у развоју Власотинца. Изградња пруге је довела до јачања Грделице и Предејана као локалних трговачких центара, па се Власотинчани окрећу виноградарству као алтернативи за дотадашње послове. Развој текстилне индустрије почиње после 1890. године. Велика потражња за гајтанима навела је трговце да изграде гајтанаре на Власини и њеним притокама. Први млин у Власотинцу изграђен је 1895. године, а 1912. је у млин уграђен генератор од 20 kW. Тиме је Власотинце добило електрично осветљење. Истовремено се развијају трговина и занатство, па настају нова удружења и еснафи: обућарски еснаф 1883. године, ковачко-поткивачко-пушкарско-казанџијски еснаф 1884. године, а бакалско-трговачки еснаф 1885. године. Власотиначки еснаф, који је окупљао занатлије свих профила, је основан 1901. године, а трговачко удружење 1920. године.

Између два светска рата Власотинце пролази кроз период значајног привредног и друштвеног развоја: виноградарци се удружују у виноградарску задругу, појављује се први број листа „Власина“, оснива се Фудбалски клуб „Власина“, отварају се прве банке, за којима следи и отварање Књижнице и читаонице. Изграђене су хидроцентрале на Власини, а основано је и Соколско друштво.

Средином и крајем педесетих година XX века, на темељима многобројних занатских радњи, изграђени су нови индустријски погони: грађевински, текстилни, машински, дрвни и трговински. Шездесетих и седамдесетих година је улагано у унапређење пољопривредне производње, развој постојећих и отварање нових индустријских капацитета. У овом периоду се и велики део ромских породица из овог краја одселио у иностранство, или су отишли на рад у иностранство. Ово је посебно било видљиво у селима Доњи Дејан и Јаковљево.

Све до деведесетих година XX века, Власотинце се развијало у правцу индустријског центра. Власотинце је било познато по својим значајним привредним субјектима, попут грађевинског предузећа „Црна Трава“, дрвне индустрије „Беско“, „Винарске задруге“, као и предузећа из текстилне индустрије: „Власинка“, „Ретекс“, „Позамантерија“, „Синтекс“ и др. После транзиције и

⁵ <https://vlasotince.rs/o-vlasotincu/>

⁶ <http://www.poreklo.rs/2013/03/14/poreklo-prezimana-roma-cigana-sela-donji-dejan-i-jakovljevo-vlasotince/?lang=cir&script=lat>

ратног периода деведесетих година XX века, структуру власитиначке привреде до данас чине пољопривреда, шумарство, текстилна, метална, дрвна индустрија, саобраћај, грађевинарство, трговина, угоститељство и занатство.

3.3 Демографски подаци

По Попису становништва из 2011. године у општини Власотинце живи 29.893 становника (15.011 или 50,22% мушкараца и 14.882 или 49,78% жена) у 9.133 домаћинства. Просечан број чланова по домаћинству износи 3,27. У општини има 21.777 радно способних грађана (од 15-64 године). Просечна старост становништва износи 42,3 године, чиме општина Власотинце спада у општине са просечно старим становништвом. Од 29.893 становника Власотинца и његових околних насеља, 5.543 (18,5%) их спада у категорију младих, односно узраста су од 15 до 29 година (попис становништва је извршен за узрастну категорију од 15 до 29 година, а не од 15 до 30, што би одговарало популацији младих на начин како то дефинише Закон о младима).

На градском подручју живи 15.880 (53,12%), а на сеоском подручју и осталим насељеним местима 14.011 (46,88%) становника.

У Власотинцу је, као и у већини градова и општина у Србији, у последње две деценије присутан процес смањења броја становника. У Власотинцу је овај процес довео до смањења број становника за 10,26% (3.419) између пописа 2011. и 2002. године. Основни разлози смањења броја становника су: негативан природни прираштај, висок степен незапослености и одлазак млађе, радно способне популације у веће градове на школовање или у иностранство у потрази за запослењем.

Уколико посматрамо кретање броја становника од 1948. године, можемо да приметимо и значајан пад броја становника у сеоским насељима, уз повећање броја становника у градском подручју. Овај тренд се није наставио само 2011. године када је забележен пад укупног броја становника у оба подручја.

Табела 1: Кретање броја становника општине Власотинце према пописима становништва у периоду 1948-2011. година

	1948	1953	1961	1971	1981	1991	2002	2011
Власотинце	33.845	35.224	35.625	36.002	35.863	34.302	33.312	29.893
Градско подручје	4.917	5.225	5.932	8.787	12.166	14.552	16.212	15.882
Сеоска подручја	28.928	29.999	29.693	27.215	23.697	19.750	17.100	14.011

Извор: Републички завод за статистику

Подручје општине Власотинце спада у емиграциона и депопулациона подручја. Позитиван демографски тренд трајао је до 1971. године, после чега долази до смањења укупног становништва. Кретање становништва, поред апсолутног смањења, карактеришу и три пасивне детерминанте: низак наталитет; повећање стопе морталитета, у смислу да више није осигурана проста репродукција становништва; и снажни миграциони процеси.

Табела 2: Становништво општине Власотинце према националној припадности, према попису 2011.

Република Србија	Регион Јужне и Источне Србије	Јабланичка област	Општина Власотинце
------------------	-------------------------------	-------------------	--------------------

	Број	Удео у укуп. становн. (%)	Број	Удео у укуп. становн. (%)	Број	Удео у укуп. становн. (%)	Број	Удео у укуп. становн. (%)
Укупно	7.186.862	100%	1.563.916	100,00%	216.304	100,00%	29.893	100,00%
Срби	5.988.150	83,32%	1.393.673	89,11%	199.901	92,42%	28.613	95,72%
Роми	147.604	2,05%	57.239	3,66%	11.436	5,29%	691	2,31%
Албанци	5.809	0,08%	1.715	0,11%	548	0,25%	-	-
Бошњаци	145.278	2,02%	135	0,01%	6	0,00%	-	-
Бугари	18.543	0,26%	15.501	0,99%	107	0,05%	4	0,01%
Буњевци	16.706	0,23%	24	0,00%	-	-	-	-
Власи	35.330	0,49%	32.873	2,10%	4	0,00%	1	0,00%
Горанци	7.767	0,11%	566	0,04%	27	0,01%	-	-
Југословени	23.303	0,32%	1.431	0,09%	96	0,04%	3	0,01%
Мађари	253.899	3,53%	520	0,03%	23	0,01%	3	0,01%
Македонци	22.755	0,32%	3.539	0,23%	354	0,16%	23	0,08%
Муслимани	22.301	0,31%	534	0,03%	28	0,01%	3	0,01%
Немци	4.064	0,06%	164	0,01%	20	0,01%	-	-
Румуни	29.332	0,41%	2.073	0,13%	15	0,01%	10	0,03%
Руси	3.247	0,05%	310	0,02%	25	0,01%	2	0,01%
Русини	14.246	0,20%	35	0,00%	3	0,00%	-	-
Словаци	52.750	0,73%	161	0,01%	14	0,01%	2	0,01%
Словенци	4.033	0,06%	392	0,03%	22	0,01%	2	0,01%
Украјинци	4.903	0,07%	112	0,01%	10	0,00%	1	0,00%
Хрвати	57.900	0,81%	1.470	0,09%	78	0,04%	11	0,04%
Црногорци	38.527	0,54%	2.679	0,17%	386	0,18%	14	0,05%
Остали	17.558	0,24%	1.925	0,12%	124	0,06%	15	0,05%
Неизјашњени и неопредељени	160.346	2,23%	24.971	1,60%	1.573	0,73%	344	1,15%
Регионална припадност	30.771	0,43%	289	0,02%	16	0,01%	-	-
Непознато	81.740	1,14%	21.585	1,38%	1.488	0,69%	151	0,51%

Извор: Попис 2011, Републички завод за статистику

Неповољна старосна структура становништва, те одлазак младих са села, али и из Власотинца у друге градове и иностранство, такође доприноси смањењу укупног становништва општине. Број домаћинстава стално расте, али првенствено услед смањења просечне величине домаћинстава.

Од укупног броја становника у општини Власотинце, лица српске националности су најбројнија, са 28.613 становника (95,72%). Најбројнија национална мањина су Роми којих има 691 (по проценама цивилног сектора и ЈЛС, број лица ромске националности на територији града је око 1.100), а потом следе Македонци - 23, Црногорци - 14, Хрвати - 11, док је бројност осталих мањина незнатна. Приказ етничке структуре становништва је дат у табели број 2.

Према подацима из пописа 2011. године, наведених у горњој табели, грађани ромске националности чине другу најбројнију националну мањину у Републици Србији (2,05%), а најбројнију националну мањину у региону Источне и Јужне Србије (3,66%) и у Јабланичком округу (5,29%). На свим управним нивоима, укључујући и општину Власотинце, учешће Рома у укупном броју становника је веће од републичког просека.

3.4 Општи подаци о Ромима

Грађани ромске националности, према попису из 2011. године, чине најбројнију националну мањину на територији општине Власотинце (691, 2,31%), а према проценама општинске управе процењује се да у Власотинцу живи око 1.100 Рома и Ромкиња. У посебан бирачки списак је до 31.12.2018. уписано 435 грађана ромске националности.

Табела 3: Старосна структура грађана ромске националности у општини Власотинце

	Укупно		Мушкарци		Жене	
	Број	Удео у укупном броју (%)	Број	Удео у укупном броју (%)	Број	Удео у укупном броју (%)
УКУПНО	691	100	341	100	350	100
0-4 година	67	9,70%	34	9,97%	33	9,43%
5-9 година	81	11,72%	30	8,80%	51	14,57%
10-14 година	57	8,25%	27	7,92%	30	8,57%
15-19 година	50	7,24%	25	7,33%	25	7,14%
20-24 година	63	9,12%	37	10,85%	26	7,43%
25-29 година	61	8,83%	33	9,68%	28	8,00%
30-34 година	58	8,39%	32	9,38%	26	7,43%
35-39 година	47	6,80%	23	6,74%	24	6,86%
40-44 година	46	6,66%	22	6,45%	24	6,86%
45-49 година	34	4,92%	17	4,99%	17	4,86%
50-54 година	46	6,66%	23	6,74%	23	6,57%
55-59 година	29	4,20%	12	3,52%	17	4,86%
60-64 година	24	3,47%	12	3,52%	12	3,43%
65-69 година	14	2,03%	7	2,05%	7	2,00%
70-74 година	8	1,16%	4	1,17%	4	1,14%
75-79 година	5	0,72%	2	0,59%	3	0,86%
80 + година	1	0,14%	1	0,29%	0	0,00%

Извор: „База података за праћење мера за инклузију Рома“, Републички завод за статистику, <http://www.inkluzijaroma.stat.gov.rs>

Посматрајући представљену демографску структуру грађана ромске националности можемо да уочимо да је број жена (350, или 50,65% укупног броја) нешто већи од броја мушкараца (341, или 49,35%). Деца до 14 година чине 29,66% укупне ромске популације у Власотинцу, радно способно становништво (15-64 године) чини 62,67% ромске популације у Власотинцу, док је учешће старијих од 65 година 7,67%. У свим наведеним старосним категоријама број жена је већи од броја мушкараца, осим у старосној групи 65+, где је број жена и мушкараца једнак.

Образовна структура становништва је веома ниска - свега 5,5% ромске популације има завршену средњу школу, а само троје Рома и Ромкиња (0,43%) има више или високо образовање. Преко трећине радно способног становништва ромске националности је незапослено, а велика већина незапослених има завршено само основно образовање.

Највећи део Рома у општини Власотинце живи у насељима *Нова Мала* и *Нова Мала – улица Нова* (познатим и по називима „Црни Марко“ и „Марко Орешковић“). Најугроженију категорију ромске популације у овим насељима чине стари Роми који никада нису били у радном односу, нису били осигурани, те немају зарађене пензије нити било која друга примања која би им обезбеђивала

основне потребе. Поред градског насеља, Роми живе и у околним селима: Бољаре, Доњи Дејан, Доњи Присјан, Горњи Присјан, Јаковљево, и другим. У области становања, кључни проблем са којим се ромско становиштво суочава су веома лоши стамбени услови и кључне одлике насеља су: нерегулисан правни статус, неадекватна инфраструктурна опремљеност, велики број станара у стамбеним јединицама, мали број стамбених јединица, сиромашно окружење и социјална изолација.

3.4.1 Образовање

У следећој табели дат је преглед школске спреме грађана ромске националности ромске националности у општини Власотинце.

Табела 4: Грађани ромске националности према школској спреми:

Укупно	Деца млађа од 15 година	Без школске спреме	Непотпуна основна школа	Основно образовање	Средње образовање	Више/ високо образовање	Непознато
691	205	39	201	205	38	3	0

Извор: „База података за праћење мера за инклузију Рома“, Републички завод за статистику, <http://www.inkluzijaroma.stat.gov.rs>

Увидом у податке из табеле можемо уочити да је у општини Власотинце највеће учешће Рома који су стекли само основно образовање (29,67% укупне ромске популације у општини Власотинце), а затим следе Роми са непотпуном основном школом (29,09%), и они који немају завршен нити један разред основне школе (5,64%). Свега 5,5% ромске популације има завршену средњу школу, а само троје Рома и Ромкиња (0,43%) има више или високо образовање. Деца млађа од 15 година чине 29,67% ромске популације у општини Власотинце.

Уколико ставимо ове бројеве у однос са бројем радно способног и становништва ромске националности старијег од 65 година, чак 91,6% грађана ромске националности у Власотинцу нема школску спрему или нема потпуно основно образовање.

У школској 2018/2019. години предшколским васпитањем и образовањем обухваћено је 59 ромске деце (23 девојчице и 36 дечака). Број деце ромске националности узраста 0-3 године је 26 (7 девојчица и 19 дечака), док од 3-5,5 година има укупно 33 деце ромске националности (16 девојчица и 17 дечака).

Основним образовањем у школској 2018/2019. години обухваћено је 144 деце ромске националности (82 девојчице и 62 дечака). Нема доступних података о броју деце која су напустила основну школу у претходне три школске године.

Средњошколским образовањем у школској 2018/2019. години обухваћено је 47 девојчица и 23 дечака ромске националности. Нема доступних података о броју ромских ученика који су уписани у средњу школу путем афирмативних мера у претходне три школске године.

У школској 2018/2019. години 3 младих Рома и 2 младе Ромкиње из општине Власотинце похађа више и високо образовање. Нема доступних података о броју младих ромске националности који су на високе школе и факултете уписани путем афирмативних мера у претходне три школске године.

У текућој 2018/2019. години на подручју општине Власотинце се изучава ромски језик и култура. изборни предмет „Ромски језик са елементима културе похађа 50 деце и младих из ромске заједнице.

3.4.2 Регистрована незапосленост

Према подацима Националне службе за запошљавање у општини/граду на дан 31.8.2019. године на евиденцији се налази укупно 175 незапослених лица ромске националности, од чега 94 жена.

У следећим табелама је дат преглед броја незапослених према степену стручне спреме, према старости и дужини тражења посла.

Табела 5: Образовна структура лица ромске националности која се налазе на евиденцији НСЗ

Степен стручне спреме	На дан 31.12.2019.	
	Укупно	Жена
Укупно	175	94
I	165	91
II	0	0
III	6	1
IV	3	2
V	0	0
VI-1	1	0
VI-2	0	0
VII-1	0	0
VII-2	0	0
VIII	0	0

Извор: Национална служба за запошљавање

Увидом у податке из претходне табеле можемо да закључимо да је удео лица ромске националности која се налазе на евиденцији НСЗ (175) више од једне трећине (38,2%) укупног радно способног становништва ромске националности у Власотинцу (од укупно 458 радно способних Рома и Ромкиња).

Велика већина незапослених има завршено само основно образовање (94,3%), средње образовање поседује само 5,14%, а диплому факултета или више школе поседује само једна особа.

Табела 6: Старосна структура лица ромске националности која се налазе на евиденцији НСЗ

Године	На дан 31.12.2019.	
	Укупно	Жена
Укупно	175	94
15-19 година	5	4
20-24 година	19	11
25-29 година	25	11
30-34 година	19	10
35-39 година	27	15
40-44 година	26	14
45-49 година	18	8
50-54 година	15	9
55-59 година	13	8
60-64 година	8	4

Извор: Национална служба за запошљавање

Када погледамо старосну структуру незапослених лица из ромске популације у општини Власотинце, закључује се да је највећи број њих на евиденцији старости између 25-44 година (97, чак 55,4%), а овај део становништва би требао да буде радно најактивнији. Млади до 25 година (13,7%) имају најмање учешће, док старији од 45 година учествују у укупном броју са 30,9%.

Табела 7: Број лица ромске националности која се налазе на евиденцији НСЗ према дужини тражења посла

Дужина тражења посла	На дан 31.12.2019.	
	Укупно	Жена
Укупно	175	94
До 3 месеца	20	10
Од 3 до 6 месеци	24	16
Од 6 до 9 месеци	12	5
Од 9 до 12 месеци	11	7
Од 1 до 2 године	21	12
Од 2 до 3 године	10	4
Од 3 до 5 година	17	8
Од 5 до 8 година	20	10
Од 8 до 10 година	2	1
Преко 10 година	38	21

Извор: Национална служба за запошљавање

Посматрано према старосним групама, у већини група нема значајних разлика у броју незапослених између мушкараца и жена ромске националности.

Скоро 62% Рома и Ромкиња на евиденцији НСЗ посао тражи дуже од једне године (108), а чак 34,3% (60) лица се налази на евиденцији НСЗ дуже од 5 година. Према дужини тражења посла, однос мушкараца и жена је кроз све структуре углавном подједнак.

На евиденцији НСЗ се налазе и лица ромске националности која се налазе и у другим социјално угроженим категоријама, као што је приказано у следећој табели.

Табела 8: Број лица ромске националности која се налазе на евиденцији НСЗ

	На дан 31.12.2019.	
	Укупно	Жена
Особе са инвалидитетом	0	0
Корисници новчане накнаде	1	1
Самохрани родитељи	2	2
Оба незапослена родитеља	5	3
Интерно расељена лица	0	0
Избегла лица	0	0
Корисници новчане социјалне помоћи	62	39
Деца у хранитељским породицама	0	0
Повратници из иностранства по споразуму о реадмисији	0	0
Повратници из затвора	0	0
Жртве трговине људима	0	0
Жртве породичног насиља	0	0
Технолошки вишкови	1	0

Извор: Национална служба за запошљавање

Из претходне табеле се закључује да се на евиденцији НСЗ највише налази незапослених лица ромске националности која су корисници новчане социјалне помоћи (62) и чија су оба родитеља незапослена (5). Међу осталим теже занозљивим категоријама лица ромске националности налазе се и 2 самохрана родитеља, 1 технолошка вишка и 1 корисник новчане накнаде.

3.4.3 Становање

Према подацима Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре о подстандардним ромским насељима за 2019. годину, Роми на територији општине Власотинце живе у подстандардним насељима „Нова Мала“ и „Нова Мала – Нова Улица“. Опис сваког од ових насеља је табеларно приказан у наставку.

Назив насеља:	Нова Мала					
Опис положаја:	Интегрисан у формално насеље	Површина:	34.564 kvm	Процењена старост насеља:	> 45 година	
Грађевински материјал:	Грађевински материјали који обезбеђују трајност и сигурност	Постоји одношење отпада:	Да	Број кућа:	51-100 јединица	
Тип грејања:	Чврсто гориво (дрво, угљ)			Број становника:	201 - 500	
Постоји водоводна мрежа:	Да	Статус водов.мреже:	У функцији		Покривеност вод.мрежом:	> 70%
Постоји канализациона мрежа:	Да	Статус канал.мреже:	У функцији		Покривеност кан.мрежом:	> 70%
Тип септичке јаме:	Пропусна септичка јама					
Постоји електрична мрежа:	Да	Статус елек.мреже:	У функцији		Покривеност ел.мрежом:	> 70%
Постоји улична расвета:	Да	Статус уличне расвете:	У функцији		Покривеност улич.расветом:	< 30%
Постоје приступне саобраћајнице:	Да	Постоје унутрашње саобраћајнице:	Да	Тип коловоза:	Земљани	Покривеност унутр.саобр. < 30%
Покривеност планском документацијом:	Цела територија насеља		Тип планске документације:		Просторни план општине	
План 2:	Генерални урбанистички план		План 3:			
Спровођење планова:	Даљом разрадом		Започета разрада плана:		Не	
Степен легализације објеката	Објекти треба да се легализују (< 10% легализовано)		Предато за легализацију:	< 30%	Облик власништва:	Мешовито
Назив насеља:	Нова Мала – улица Нова					
Опис положаја:	Интегрисан у формално насеље	Површина:	9.534 kvm	Процењена старост насеља:	> 45 година	
Грађевински материјал:	Грађевински материјали који обезбеђују трајност и сигурност	Постоји одношење отпада:	Да	Број кућа:	15-50 јединица	
Тип грејања:	Чврсто гориво (дрво, угљ)			Број становника:	100-200	
Постоји водоводна мрежа:	Да	Статус водов.мреже:	У функцији		Покривеност вод.мрежом:	> 70%
Постоји канализациона мрежа:	Да	Статус канал.мреже:	У функцији		Покривеност кан.мрежом:	> 70%
Тип септичке јаме:	Пропусна септичка јама					
Постоји електрична мрежа:	Да	Статус елек.мреже:	У функцији		Покривеност ел.мрежом:	> 70%
Постоји улична расвета:	Не	Статус уличне расвете:	Планирана		Покривеност улич.расветом:	0%
Постоје приступне саобраћајнице:	Да	Постоје унутрашње саобраћајнице:	Да	Тип коловоза:	Асфалт	Покривеност унутр.саобр. 30 - 70%
Покривеност планском документацијом:	Цела територија насеља		Тип планске документације:		Просторни план општине	
План 2:	Генерални урбанистички план		План 3:			
Спровођење планова:	Директно		Започета разрада плана:			

Степен легализације објеката	Објекти делимично легализовани (око 50% легализовано)	Предато за легализацију:	30 - 70% објеката	Облик власништва:	Јавна својина (Република)
------------------------------	---	--------------------------	-------------------	-------------------	---------------------------

Извор: „База података за праћење мера за инклузију Рома“- секција „Становање“, Републичког завода за статистику
У „Бази података за праћење мера за инклузију Рома“- у секцији „Становање“, Републичког завода за статистику су објављени подаци за сва ромска насеља на подручју општине.

Ромско насеље *Нова Мала* покривено је у највећој мери водоводном, канализационом и електричном мрежом. Иако је обезбеђен приступ водоводној и канализационој мрежи, ипак сва домаћинства нису прикључена на њих, а слична је ситуација и са бројем прикључака на електричну мрежу. Становници који нису прикључени на канализациону мрежу, у највећој мери користе пропусне септичке јаме. У делу насеља постоји улична расвета, али у веома лошем стању. Она не покрива цело насеље (покривеност је испод 30%). До насеља постоје асфалтне приступне саобраћајнице, али велик део унутрашњих саобраћајница још није асфалтиран – постоји земљани пут.

Скоро иста ситуација је и у насељу *Нова Мала – улица Нова*, осим што у овом насељу уопште не постоји улична расвета, али је део унутрашњих саобраћајница асфалтиран.

Просторним планом општине Власотинце, оба насеља су у целости обухваћена, а усвојен је и генерални урбанистички план који обухвата оба насеље. На основу ових планова могуће је извршити неопходне грађевинске интервенције за унапређење и озакоњење појединачних објеката. У овом тренутку је мање од 10% објеката легализовано у насељу *Нова Мала*, а око 50% у насељу *Нова Мала – улица Нова*.

Велики проблем становницима ових насеља представља лоша заштита од поплава.

На основу званичних података, а и према проценама чланова Радне групе, у овим насељима живи преко 80% укупне популације Рома у општини Власотинце. Остали Роми живе у мешовитим срединама у осталим насељеним местима на територији општине, посебно у селима Бољаре, Горњи Присјан, Доњи Дејан, Доњи Присјан, Шишава, Манастириште и Јаковљево. На основу података из пописа 2011. године⁷, око 86% Рома живи у градској средини (Власотинце), док преосталих око 14% живе у осталим (сеоским) насељима.

3.4.4 Здравствена заштита

У Власотинцу се здравствена заштита становништва обезбеђује на примарном нивоу у Дому здравља Власотинце, а на секундарном нивоу у Општој болници Лесковац. Општа болница пружа здравствену заштиту становништву Јабланичког управног округа (град Лесковац, и општине Лебане, Бојник, Власотинце, Црна Трава и Медвеђа).

На основу података наведених у *Упитнику за припрему ситуационе анализе за потребе израде ЛАП за инклузију Рома* који је ЈЛС попунила заједно са својим партнерима на локалном нивоу, процењено је следеће:

⁷ Попис становништва, домаћинства и станова 2011. у Републици Србији. Национална припадност <http://media.popis2011.stat.rs/2012/Nacionalna%20pripadnost-Ethnicity.pdf>

- У општини нема Рома и Ромкиња који не поседују здравствену књижицу
- 1.033 Рома и Ромкиња има изабраног лекара, од чега 538 Рома и 505 Ромкиња

У Дому здравља се не води посебна евиденција о пружању услуга здравствене заштите припадницима ромске заједнице, па тако не постоје ни детаљне информације о услугама здравствене заштите које су пружене припадницима ромске заједнице. Такође, не постоје ни национални показатељи који би се користили за праћење здравственог стања Рома и Ромкиња.

3.4.5 Социјална заштита

У 2018. години од стране *Центра за социјални рад општина Власотинце и Црна Трава* евидентирано је 3.294 корисника социјалне заштите, што представља 11% укупног броја становника општине Власотинце. Од укупног броја корисника социјалне заштите, 745 корисника је ромске националности, што представља 22,6% од свих корисника социјалне заштите (и скоро 10 пута је већи од учешћа грађана ромске националности у укупном броју становника општине). Ипак, ако је судити према проценама које су обављене за израду претходног ЛАП-а (за период 2011-2015), ситуација се поправила – тада су Роми представљали 30% укупног броја корисника Центра за социјални рад.

Око 66% од укупног броја домаћинстава ромске националности прима новчану социјалну помоћ, а око 95% од укупног броја ромске деце старости од 0 до 18 година прима дечији додатак (93% девојчица и 98% дечака), а сви примају дечији додатак најмање 12 месеци.

До сада је евидентирано 6 случајева (2 Рома и 4 Ромкиње) оствареног права на пријаву места пребивалишта на адреси центра за социјални рад.

Током последње три године припадници ромске националности су били корисници више програма социјалне и дечије заштите који су финансирани из буџета ЈЛС, као што су: родитељски додатак, финансијска помоћ незапосленим породиљама, једнократна новчана помоћ (за огрев, школски прибор, одећу, обућу, пакети хране...).

3.5 Политике и праксе локалне управе и локалних институција

Општина Власотинце је издвајала посебна средства за унапређивање положаја Рома у претходне три године, и то:

- 2020 године: 344.000,00 динара (*Реализација оперативног плана за инклузију Рома*)
- 2019 године: 638.000,00 динара (*Инклузија Рома – Активности мобилног тима*)
- 2018 године: нису издвајана посебна средства.

Средства издвојена у буџету Општине Власотинце у 2019. и 2020. години се односе на спровођење активности дефинисаних у *Оперативном плану Мобилног тима за инклузију Рома и Ромкиња општине Власотинце*.

3.5.1 образовање

У претходне три школске године ЈЛС је издвајала финансијска средства из буџета за ужину и превоз, док није издвајала средства за уџбенике и стипендије, као што је приказано у следећој табели.

Табела 9: Издвајања финансијских средстава из буџета ЈЛС за претходне три школске године (у РСД)

	Школска 2016/2017.		Школска 2017/2018.		Школска 2018/2019.	
	Укупно	За кориснике ромске национал.	Укупно	За кориснике ромске национал.	Укупно	За кориснике ромске национал.
За уџбенике	-	-	-	-	-	-
За ужину	2.500.000,00	-	2.030.689,00	-	2.500.000,00	-
За превоз за основну школу	10.500.000,00	-	10.478.365,00	-	11.000.000,00	-
За превоз за средњу школу	-	-	400.000,00	-	-	-
Стипендије за средњошколце	-	-	-	-	-	-
Стипендије за студенте	-	-	-	-	-	-

Извор: „База података за праћење мера за инклузију Рома“, Републички завод за статистику, <http://www.inkluzijaroma.stat.gov.rs>

Буџетска средства која се издвајају за ужину, као и превоз ученика основних и средњих школа обухватају трошкове за све основце и средњошколце, без обзира на националну припадност, те међу њима има и ученика/ца ромске националности. Посебна средства се не издвајају за набавку уџбеника или стипендирање ученика и студената.

Мрежу установа основног образовања чине 9 основних школа, од којих су две градске (ОШ "Синиша Јанић" и "8. Октобар"). У општинском центру раде и две средње школе: Техничка школа "1. Октобар" и Гимназија "Стеван Јаковљевић". Предшколска установа „Милка Диманић“ у свом саставу има 4 објекта и покрива делокруг предшколског образовања деце.

Предшколске установе у општини Власотинце не организују полудневне програме за децу узраста од 4,5 – 5,5 година који су финансирани од стране јединице локалне самоуправе. Такође, Општина није идентификовала потребе кроз анализу за укључивање ромске деце у различите програме образовања.

На подручју општине не постоје основне и средње школе у којима се спроводе програми едукације о правима ромске деце, културолошким специфичностима, тешкоћама које отежавају редовно похађање наставе, учење и напредовање.

3.5.2 Становање

Општина Власотинце није планирала мере за унапређење постојећих објеката у којима живе ромске породице, из сопствених средстава, а основни узроци тога су нерешени имовинско-правни односи и недостатак финансијских средстава. Роми и Ромкиње нису корисници социјалних станова, а у Власотинцу не постоји програм за изградњу социјалних станова.

Општина Власотинце није успоставила систем за пружање правно-техничке помоћи Ромима и Ромкињама у циљу регулисања имовинско-правног статуса објеката. Међутим, лицима ромске националности, као и свим другим грађанима, доступна је бесплатна правна помоћ коју пружају локални службеници у Општинској управи, те се овај институт може користити и за пружање помоћи у решавању имовинско-правних проблема локалне ромске популације.

На основу података наведених у *Упитнику за припрему ситуационе анализе за потребе израде ЛАП за инклузију Рома* који је ЈЛС попунила заједно са својим партнерима на локалном нивоу, процењено је следеће:

- пренасељеност – у једном домаћинству живи више породица које су прикључене на једно бројило за електричну енергију и које имају један прикључак за воду;
- нелегални објекти;
- неке породице нису прикључене на канализациону мрежу;
- у једном делу насеља „Црни Марко“ нема асфалта, као и у селима Присјан, Било, Шишава;
- неке породице немају купатила.

3.5.3 Запошљавање

Током 2016, 2017, 2018 и 2019. године из буџета локалне самоуправе издвојена су следећа финансијска средства за мере активне политике запошљавања:

- 2016. године - 2.000.000,00 РСД
- 2017. године - 3.000.000,00 РСД
- 2018. године - 2.500.000,00 РСД
- 2019. године - 1.500.000,00 РСД

У оквиру ових мера нису посебно издвојена средства за мере активне политике запошљавања за кориснике ромске националности.

Нису доступни подаци о мерама активне политике запошљавања које су претходном периоду користили грађани општине Власотинце ромске националности.

На подручју општине Власотинце формалне програме образовања одраслих спроводи Основна школа за образовање одраслих „Доситеј Обрадовић“.

3.5.4 Социјална заштита

Током 2018. и 2019. године припадници ромске националности били су корисници следећих програма социјалне и дечије заштите који су финансирани из буџета ЈЛС:

Табела 10: *Издавања за социјалну и дечију заштиту из буџета општине Власотинце за 2018. и 2019. годину*

ПРОГРАМ - СОЦИЈАЛНА И ДЕЧИЈА ЗАШТИТА	2018. година	2019. година
Једнократне помоћи и други облици помоћи	9.626.753	-
Подстицаји за популациону политику	10.105.000	3.550.00
Подршка реализацији програма Црвеног крста	1.000.000	-
Подршка локалним удружењима и савезима - соц.заштита	320.000	320.000
Подршка деци и породицама са децом	9.930.000	-
Помоћ у кући за старе	5.700.000	6.160.000
Подршка даљем развоју услуга становања уз подршку за особе са инвалидитетом	6.050.000	-
Услуге дневног боравка за децу и младе / Дневни боравак за децу и младе са сметњама у развоју	5.900.000	6.467.879
Помоћ у кући за децу и младе са сметњама у развоју	6.000.000	6.633.541
Инклузија Рома - Активности мобилног тима	-	638.000
Лични пратилац детета	-	12.900.000
Становање уз подршку са инвалидитетом	-	540.000
Заједно за боље сутра	-	1.846.000
Укупно социјална заштита:	54.631.753	39.055.420

Извор: Усвојени буџети општине Власотинце за 2018. и 2019. годину

На подручју општине Власотинце није спровођена анализа потреба Рома/Ромкиња за услугама социјалне заштите. Поред издавања из буџета, Црвени Крст уз подршку донатора обезбеђује пакете солидарности које дели ромским породицама у Власотинцу, Горњем и Доњем Присјану, Јаковљеву и Доњем Дејану. Пакети садрже прехранбене намирнице и средства за хигијену⁸.

3.5.5 Пројектне иницијативе на локалном нивоу

У следећој табели су наведени пројекти који су од 2015. године до данас реализовани од стране организација цивилног друштва, а који су се бавили решавањем проблема Рома (у различитим областима - образовање, запошљавање, становање, здравствена заштита, социјална заштита, култура, информисање и сл.). То су најчешће пројекти који су финансирани од стране ЈЛС, а такође наведени су и неки од пројеката финансираних и из других извора, за које је ЈЛС имала информације.

⁸ <https://vlasotince.rs/paketi-za-romske-porodice/>

Табела 11: Пројектне иницијативе на локалном нивоу

Назив пројекта	Носилац	Партнери	Период реализације	Циљ	Вредност пројекта и извори				
					РСД/ ЕУР/ УСД	Ук. вред.	Учешће ЈЛС	Други извор	Учешће др. извора
Наменска трансферна средстава	ЈЛС	-	2020	Унапређење и спровођење услуга социјалне заштите	РСД	3.997.402	-	Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања	-
И ти имаш право на вртић	ЈЛС	ПУ "Милка Диманић" Дом здравља Центар за социјални рад Удружење „Младима на дар“	2019-2021	Унапређивање доступности, квалитета и праведности предшколског васпитања и образовања за свако дете од рођења до 6,5 година, нарочито за децу из социјално и економски угрожених друштвених група	РСД	5.000.000	657.095	Министарство просвете Владе Србије уз помоћ Међународне банке за обнову и развој	-
Мобилни тим – набавка аутомобила и рачунара	ЈЛС	-	2019	Додела аутомобила Фиат Типо и лап топ рачунара				Програм „Подршка ЕУ инклузији Рома – Оснаживање локалних заједница за инклузију Рома“	
Унапређење дијагностике васкуларних болести у Дому здравља Власотинце	Дом Здравља	-	2019	ЕКГ апарат и два монометарска мерача крвног притиска	ЕУР	2.725	-	Република Пољска	

4 SWOT АНАЛИЗА

SWOT анализа је инструмент стратегијског планирања који има широку примену у планирању корпоративног, институционалног, личног, али и у планирању развоја заједнице (града/општине).

SWOT анализа је једноставна техника за идентификовање и разумевање **унутрашњих** снага и слабости организације (било које организације, укључујући и ЈЛС) и за идентификовање **спољашњих** могућности (шанси) и претњи са којима се организација суочава.

Циљеви SWOT анализе су:

1. Боље разумевање тренутне ситуације/проблема у којој се налазимо,
2. Планирање развоја на ефикасном искоришћавању ресурса, снага и предности којима располажемо, и на минимизирању утицаја слабости и мана које нас оптерећују,
3. Откривање шанси и могућности на којима можемо засновати развојну стратегију,
4. Идентификација спољашњих претњи и ризика које нам могу пореметити планове, као и планирање смањења њиховог утицаја.

Елементи SWOT анализе су:

- Унутрашњи фактори: ШАНСЕ и СЛАБОСТИ које одликују локалну заједницу. ЈЛС има утицаја на ове факторе.
- Спољашњи фактори: ШАНСЕ и ПРЕТЊЕ које стоје на располагању или могу да угрозе спровођење стратегије. ЈЛС нема утицаја на ове факторе.

Објективно идентификоване снаге чине одличну основу за развој, те је битно знати чиме располажемо и шта од тога можемо још боље да искористимо. Објективно идентификоване слабости ће нам помоћи да сагледамо начине како да минимизујемо њихов утицај на даљи развој заједнице, јер на њих можемо да утичемо.

Добра анализа постојећих шанси нам може помоћи у сагледавању прилика из спољашњег окружења које можемо искористити за бржи развој. Добра анализа претњи ће нам помоћи у сагледавању ризика који могу да угрозе наше планове развоја и у изради алтернатива/решења како бисмо се са њима изборили.

SWOT анализа представљена у наставку је резултат радионица које су одржане са представницима заинтересованих страна. Заснована је на анализи доступних статистичких података, који су представљени у овом документу, и на проценама представника заинтересованих страна. Резултати анализе су представљени посебно за сваку област у фокусу овог локалног акционог плана: образовање, запошљавање, становање, здравство и социјална заштита.

4.1 Образовање

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> • Подршка локалне управе образовању Рома и Ромкиња • Бесплатно образовање ученика до 8. разреда (уџбеници, ужина) • Постојање педагошког асистента у једној основној школи и предшколским установама • Пројекат "И ти имаш право на вртић" • Сарадња образовних институција са ЦСР • Сарадња образовних институција са МУПом (школски полицајац) 	<ul style="list-style-type: none"> • Недостатак педагошких асистената у средњим школама, у другој ОШ и у селима • Ни један педагошки асистент није у сталном радном односу • На постоји детаљна евиденција деце ромске националности
ШАНСЕ	ПРЕТЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> • Едукација родитеља о значају образовања • Донације/пројекти за инклузију Рома из домаћих и страних извора • Афирмативне мере образовања 	<ul style="list-style-type: none"> • Незапосленост и сиромаштво, те повезани прекид школовања због недостатка средстава • Недовољна свест родитеља о значају образовања. • Незаинтересованост родитеља за образовање деце и неинформисаност • Миграције становништва • Дискриминација деце у школама и предшколским установама • Рано ступање у брак

Главне снаге Власотинца у области образовања ромске популације се огледају у подршци ЈЛС процесу образовања ромске популације, као и обезбеђеном покрићу дела трошкова за њихово образовање. Међу снагама општине су и постојање педагошког асистента у једној ОШ и у предшколским установама, као и сарадња образовних установа са ЦСР и МУП-ом. Као главне слабости идентификовани су недостатак педагошких асистената (посебно у другој основној школама, као и у средњим школама), као и то што ни један тренутно запослен педагошки асистент није запослен у радном односу на неодређено време.

Највеће шансе за унапређење образовања ромске деце се огледају у едукацији родитеља о значају образовања, бољем искоришћавању донаторских извора финансирања, и афирмативне мере приликом уписа ученика ромске националности у средње школе и на факултете. Основне претње унапређењу положаја Рома у области образовања су миграције и осипање ромског становништва, незапосленост и сиромаштво, те повезани прекид школовања због недостатка средстава, дискриминација деце у школама и предшколским установама, рано ступање у брак, и ниска свест родитеља деце ромске националности о значају образовања.

4.2 Запошљавање

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> Програми дуалног образовања у Техничкој школи. Издвојена средства ЛС за адаптацију радионица у ТШ Постојање локалних институција из области запошљавања Постоји локални акциони план за запошљавање (ЈЛС и НСЗ) који обухвата и јавне радове 	<ul style="list-style-type: none"> Недовољна издвајања из локалног буџета за спровођење мере ЛАПЗ-а Недостатак промотивних и информативних активности из области запошљавања - слаба информисаност ромске популације о могућностима запошљавања Неповољна квалификациона структура Рома
ШАНСЕ	ПРЕТЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> Актуелне мере активне политике запошљавања (самозапошљавање, отварање нових радних места...) Јавни радови за ниско-квалификовану радну снагу Веће могућности за запошљавање у локалној привреди (кроз проширење капацитета) Све већи број Ромске деце која се одлучују да упишу средњу школу Донације и инвестиције из ЕУ Програм за обуку за полицајце за припаднике РЗ (Полицијска асоцијација Рома) 	<ul style="list-style-type: none"> Законска регулатива рестриктивно утиче - ниске пореске олакшице, ниске субвенције приликом запошљавања Слаба привредно-економска ситуација ромске популације Дискриминација ромске популације приликом запошљавања.

Главне снаге Власотинца у области запошљавања ромске популације огледају се у постојању локалних институција из области запошљавања (Координатор за ромска питања, Мобилни тим за инклузију Рома, Савет за запошљавање, НСЗ - Власотинце), као и у постојању планске документације на локалном нивоу (ЛАП за запошљавање). Као снага општине су идентификовани и програми дуалног образовања у Техничкој школи. Основне слабости општине су недовољна издвајања из локалног буџета за спровођење мере ЛАПЗ-а, неповољна квалификациона структура Рома, недостатак промотивних и информативних активности из области запошљавања, те ниска информисаност ромске популације о програмима и могућностима везаним за запошљавање.

Највеће шансе се огледају у мерама активне политике запошљавања, доквалификацији и преквалификацији ромске популације, као и другим програмима подршке. Највеће идентификоване претње се односе на рестриктивно законодавство, слаб привредно-економски положај ромске популације, и дискриминацију Рома приликом запошљавања.

4.3 Становање

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> • Постојање планске документације у ромским насељима • Квалитетан рад и теренска анализа мобилног тима • Подршка локалне самоуправе инклузији Рома и искуство запослених ЈЛС у раду са ромском заједницом • Знање и стручност Канцеларије за ЛЕР • Квалитетан рад локалних ромских НВО 	<ul style="list-style-type: none"> • Недостатак средстава за програме из области становања • Недостатак (сталне) комисије за процену стања објеката у којима живе Роми • Легализација - велик број нелегалних објеката и нерешени имовинско-правни односи • Лоше стање објеката у којима живе ромске породице - урушавање старих објеката, неадекватне кровне конструкције, привремене кровове, непостојање купатила • Недостатак инфраструктуре у појединим домаћинствима – путна, водоводна, канализациона, електрична мрежа
ШАНСЕ	ПРЕТЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> • Подићи на виши ниво информисање ромске заједнице о значају унапређења услова становања • Донаторска средства и пројекти; домаће и међународне донације • Афирмативне мере становања • Унапређење релевантног законског оквира 	<ul style="list-style-type: none"> • Сиромаштво и незапосленост ромске заједнице. • Ниска мотивисаност ромске заједнице за учешће за решавање проблема становања. • Близина насеља рекама, долинама, клизиштима, изворима поплава.

У Власотинцу постоји планска документација у ромским насељима (просторни план и план генералне регулације), а ЈЛС и НВО су активни у подршци унапређењу становања Рома и Ромкиња. Са друге стране, Власотинце има и низ слабости у области становања, које се огледају у нерешеним имовинско-правним

односима (па из тог разлога није покренут поступак легализације значајног броја објеката), непостојању или непотпуном обухвату инфраструктуре у појединим насељима (посебно путне мреже), те повезаним лошим условима становања неких припадника ромске популације. Средства која ЈЛС издваја нису довољна да би се решили сви кључни проблеми са којима се ромска заједница суочава у области становања.

Општина Власотинце као главне шансе за унапређење квалитета становања ромске заједнице може користити могућности које пружају конкурси на националном, покрајинском и међународном нивоу, као и унапређење сарадње са националним институцијама и другим локалним самоуправама у окружењу.

Једна од кључних претњи којој су изложени Роми у насељима је опасност од поплава и клизишта, услед близине насеља рекама и каналима. Роми често немају довољно средстава да самостално унапреде своје услове становања.

4.4 Здравство

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> • Дobar рад Дома Здравља у раду са ромском популацијом • Свим Ромима је доступна социјална и здравствена заштита - сви имају здравствене књижице • Квалитетан рад Здравствене медијаторке • Редовне бесплатне вакцине за Ромску децу • Квалитетан рад ЦСР и НСЗ – мотивишу, усмеравају и пружају подршку Ромима и Ромкињама у остваривању права здравственог осигурања 	<ul style="list-style-type: none"> • Сви социјално угрожени немају право на бесплатне лекове • Непосвећеност и недовољна информисаност ромске популације о здравственој заштити • Мањак медицинских кадрова, лекара, сестара. Заказивање код одабраног лекара. Листа чекања за заказивање лекарских прегледа (специјалистички преглед) • Недостатак новца у буџету за све здравствене потребе ромског становништва
ШАНСЕ	ПРЕТЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> • Постојање фондова за бољу здравствену заштиту. Донације и пројектно финансирање • Министарство здравља - конкурси, програми и слични облици директне подршке • Едукација Рома о здравственој заштити 	<ul style="list-style-type: none"> • Наставак одлива здравствених радника из земље • Сиромаштво и незапосленост • Нередовно лечење – припадници ромске заједнице не одлазе редовно на прегледе и лечење • Недостатак личне хигијене због лоших услова живота. Низак ниво хигијене у насељима. • Заразне болести.

У области здравствене заштите ромске популације у Власотинцу значајну снагу представља разграната мрежа установа здравствене заштите у којима су услуге здравствене заштите доступне ромској популацији, као и добар рад Дома Здравља и Здравствене медијаторке са ромском популацијом. Свим Ромима је доступна социјална и здравствена заштита.

Међутим, постоји и низ слабости које отежавају инклузију Рома у области здравствене заштите, као што су: непосвећеност и недовољна информисаност ромске популације о здравственој заштити, недовољан број здравствених радника, и недостатак финансијских средстава за све здравствене потребе ромског становништва.

Главне шансе за унапређење здравља ромске популације у Власотинцу се односе на унапређење едукације из области здравља, посебно едукација и информисање деце у школама, и коришћење домаћих и међународних извора финансирања из конкурса за пројекте из области здравства. Главна претња која може да угрози унапређење здравља ромске популације у општини Власотинце је наставак одлива здравствених радника из земље, што би додатно ослабило ситуацију у здравству у Власотинцу, јер је једна од основних идентификованих слабости недовољан број здравствених радника. Услед лоших стамбених и хигијенских услова, могућа је и појава (и/или лакше ширење) заразних болести.

4.5 Социјална заштита

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> • Стручан кадар у ЦСР - запослени се годинама баве овом проблематиком • Постоји, и активан је, Мобилни тим • Постоје редовна издвајање средстава из буџета општине • Постојање НВО које се баве социјалним проблемима ромске заједнице • Квалитетан рад Здравствене медијаторке и подршка у области социјалне заштите 	<ul style="list-style-type: none"> • Велики број корисника новчане социјалне помоћи • Недовољан број запослених у ЦСР и ЈЛС • Недовољна новчана средства за све потребе ромског становништва • Недовољна сарадња између институција на локалном нивоу • Предрасуде према ромској популацији у установама • Црвени Крст нема редовне активности усмерене ка ромској заједници
ШАНСЕ	ПРЕТЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> • Унапређење запошљавања ромске популације - информисање и од стране ЦСР • Укључивање већег броја ромске популације у процес социјалне заштите – као пружаоци услуга • Саветодавни рад, едукација о правима из области социјалне заштите 	<ul style="list-style-type: none"> • Исељавање и миграције ромског становништва • Присуство предрасуда и дискриминације шире популације према ромској популацији • Фокус на једнократној социјалној помоћи • Висока стопа незапослености ромске популације • Дуго чекање на прилив одобрене једнократне помоћи • Неповећење ромске популације у институције социјалне заштите

У области социјалне заштите ромске популације као основне снаге идентификовани су квалитетни кадрови, квалитетан рад локалних институција (ЦСР, здравствена медијаторка) и активне организације цивилног друштва. Општина Власотинце редовно издваја средства из буџета за унапређење социјалног положаја Рома. Основне слабости локалне самоуправе се огледају у великом броју (и учешћу у укупном броју) корисника социјалне помоћи из ромске заједнице, недовољном броју запослених који раде на пословима социјалне заштите, као и недостатак редовних активности Црвеног Крста усмерених ка ромској заједници.

Као основне шансе наведени су укључивање ЦСР у процес информисања ромске заједнице о могућностима запошљавања, како би се дугорочно решио њихов лош социјални положај, као и укључивање припадника ромске заједнице у процес пружања социјалних услуга, али на страни пружаоца услуга (помоћ у кући, геронто-домаћице, и сл.). Основна претња су ниска стопа незапослености, исељавање и миграција ромског становништва, као и присуство предрасуда и дискриминације шире популације према ромској популацији.

5 ЦИЉЕВИ И МЕРЕ

Општи циљ Локалног акционог плана за социјално укључивање Рома и Ромкиња у општини Власотинце за период 2021 - 2023. године је: **Побољшати квалитет живота Рома и Ромкиња у општини Власотинце, уз пуно уживање мањинских права и елиминисање дискриминације.**

ЛАП има пет посебних циљева који доприносе остварењу општег циља, и то по један посебан циљ у свакој од пет кључних области релевантних за социјално укључивање ромске националне мањине - образовање, запошљавање, становање, здравствена и социјална заштита:

Посебан циљ 1: Унапређење становања Рома и Ромкиња и побољшање инфраструктуре у ромским насељима.

Посебан циљ 2: Повећање укључености деце и младих ромске националности у предшколско, основно и средње образовање, њихов већи обухват у студентској популацији и пружање подршке школовању младих и одраслих који се нису школовали или су напустили школовање.

Посебан циљ 3: Подизање нивоа запошљивости, запошљавање и економско оснаживање Рома и Ромкиња у општини Власотинце.

Посебан циљ 4: Повећање нивоа информисаности о унапређењу здравља и побољшање превентивне здравствене заштите и здравственог стања ромског становништва.

Посебан циљ 5: Побољшана доступност информација о правима из области социјалне заштите и повећана социјална укљученост Рома и Ромкиња у локалну заједницу.

Посебни циљеви се остварују реализацијом већег броја мера у свакој посебној области, а њихова остварљивост се прати и мери на основу индикатора исхода, за које су утврђене базне и циљане вредности.

СТАНОВАЊЕ

Посебан циљ: Унапређење становања Рома и Ромкиња и побољшање инфраструктуре у ромским насељима.

Мере:

- 1.1 Унапредити услове становања ромских породица.
- 1.2 Информисање ромског становништва о поступку озакоњења, и обезбеђење правне и техничке помоћи лицима ромске националности при решавању имовинско-правних односа у поступку озакоњења стамбених објекта.
- 1.3 Израда пројектно техничке документације и унапређење инфраструктуре у ромским насељима.
- 1.4 Унапређење комуналних услуга и подизање свести о очувању животне средине и хигијене простора у ромским насељима.

ОБРАЗОВАЊЕ

Посебан циљ: Повећање укључености деце и младих ромске националности у предшколско, основно и средње образовање, и пружање подршке школовању младих и одраслих који се нису школовали или су напустили школовање.

Мере:

- 2.1 Стручна и материјална подршка родитељима, деци и ученицима ромске националности у сврху редовног похађања образовних институција
- 2.2 Подршка интеграцији ромског културног наслеђа и ромског језика.
- 2.3 Оснажити стручне капацитете образовних установа и васпитно образовног кадра да одговоре на образовне, развојне и културолошке потребе деце и младих ромске националности у процесу образовања и васпитања.
- 2.4 Информисање ромске популације о важности учешћа у систему образовања

ЗАПОШЉАВАЊЕ

Посебан циљ: Подизање нивоа запошљивости, запошљавање и економско оснаживање Рома и Ромкиња у општини Власотинце.

Мере:

- 3.1 Повећати укљученост незапослених лица ромске националности и унапредити њихово информисање о мерама активне политике запошљавања и програмима функционалног и додатног образовања.
- 3.2 Подстицати развој ромског предузетништва, samozapošljavanja и пољопривредне активности.
- 3.3 Организовање обука кроз сарадњу НСЗ, НВО и ЈЛС.

ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА

Посебан циљ: Повећање нивоа информисаности о унапређењу здравља и побољшање превентивне здравствене заштите и здравственог стања ромског становништва.

Мере:

- 4.1 Информисање и едукација ромске популације о унапређењу здравља.
- 4.2 Унапредити коришћење превентивних програма здравствене заштите и услуга саветовалишта од стране ромске популације.
- 4.3 Здравствена помоћ и нега лица старијих од 65 година.

СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА

Посебан циљ: Проширене и унапређене социјалне услуге, побољшана доступност информација о правима из области социјалне заштите и повећана социјална укљученост Рома и Ромкиња у локалну заједницу у свим сегментима живота.

Мере:

- 5.1 Утврдити потребе и унапредити информисаност ромске популације о остваривању права и услуга из области социјалне заштите.
- 5.2 Унапређење нивоа социјалне укључености Рома и Ромкиња.
- 5.3 Унапређење нивоа социјалне укључености старијих од 65 година.

6 АКЦИОНИ ПЛАН

Овим Акционим планом детаљно се разрађују постављени циљеви (општи циљ и посебни циљеви).

За сваки посебан циљ дефинисане су мере које доприносе остварењу посебног циља. Уз сваку меру дате су следеће информације: тип мере, носилац и партнери, период спровођења, финансијска средства (укупно потребна, по годинама и по изворима финансирања). За сваку меру се такође наводи и да ли је потребно донети пропис којим се уређује спровођење мере и уколико јесте, то се такође наводи и као активност коју је потребно предузети како би се целокупна мера спровела.

За сваку меру утврђене су активности и пројекти које треба реализовати у оквиру мере. Уз сваку активност/пројекат дефинисани су носиоци активности, партнери и потребна финансијска средства (укупна, по годинама и по изворима финансирања).

Укупна вредност овог Акционог плана за период од 2021-2023. године износи **37.062.000,00 динара**, од чега се из буџета општине Власотинце издваја **16.732.000,00 динара**, а из осталих извора (од министарстава, из донаторских средстава) **20.330.000,00 динара**.

ОПШТИ ЦИЉ:		Побољшати квалитет живота Рома и Ромкиња у општини Власотинце, уз пуно уживање мањинских права и елиминисање дискриминације				
Показатељи на нивоу општег циља (показатељи ефеката)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере
Број ромских домаћинстава којима су унапређени услови становања	Број	2019.	-	2023.	30	Извештај Одељења за друштвене делатности
Обухват деце ромске националности средњошколским образовањем	Број	2018/2019	70	2023.	74	Извештај средњих школа
Број Рома који су скинути са евиденције НСЗ због запослења или samozапослења у периоду 2021-2023.	Број	2019.	175	2023.	160	Извештај НСЗ
% домаћинстава ромске националности који прима новчану социјалну помоћ	%	2019.	22,6%	2023.	20%	Извештај ЦЗСР

ПОСЕБАН ЦИЉ 1:		Унапређење становања Рома и Ромкиња и побољшање инфраструктуре у ромским насељима				
Показатељи на нивоу посебног циља (показатељи исхода)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере
Покривеност унутрашњим саобраћајницама	%	2019.	50%	2023.	70%	База података за праћење мера за инклузију Рома - секција "Становање", РЗС
Процент стамбених објеката у процесу легализације у ромским насељима	%	2019.	35% објеката	2023.	60%	База података за праћење мера за инклузију Рома - секција "Становање", РЗС

МЕРА 1.1:	Унапредити услове становања ромских породица		Тип мере:	⁹ инфраструктурна		
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:	НВО, Мобилни тим		
Период спровођења:	2021-2023	Потребне измене прописа:		¹⁰ не		
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	5.200.000,00	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	2021. 1.800.000,00	2022. 1.700.000,00	Вредности фин. средстава по изворима финансир.:	Буџет ЈЛС: 1.600.000,00 Донатори: 3.600.000,00

⁹ У складу са *Законом о планском систему* („Сл. гласник РС“ бр. 30/2018), мере јавних политика могу бити: 1) регулаторне, којима се успостављају стандарди и правила којима се уређују односи у друштву; 2) подстицајне, у које спадају: фискалне мере (субвенције, порези и друго) и друге финансијске и нефинансијске мере; 3) информативно едукативне (информационе и образовне кампање и друго); 4) институционално-управљачко-организационе (формирање нових и укидање постојећих институција, промена организационе структуре одређених субјеката, промена броја и компетенција запослених и др.), и 5) обезбеђење добара и пружање услуга од стране учесника у планском систему, укључујући и јавне инвестиције (капитални и инфраструктурни пројекти, инвестиције и др.)

¹⁰ Уноси се одговор ДА или НЕ у зависности од тога да ли је за спровођење конкретне мере јавне политике потребна измена прописа/аката . Уколико је одговор ДА, у ово поље се уноси се и назив прописа/акта.

				2023. 1.700.000,00				
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
					2021.	2022.	2023.	
Број ромских породица којима су унапређени услови становања		Број	2019	-	10	10	10	Извештај о спровођењу ЛАП-а
Припремљен извештај о анализи стања стамбених јединица ромских породица		Број	2020	0	1	0	0	Извештај о спровођењу ЛАП-а
Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)	
1.1.1	Мапирање и анализа стања стамбених јединица ромских породица	ЈЛС	НВО Мобилни тим	2021	100.000	2021: 100.000	Буџет ЈЛС: 100.000	
1.1.2	Стамбена подршка - санација постојећих лоших стамбених јединица	ЈЛС	НВО Мобилни тим	2021-2023	5.100.000	2021: 1.700.000 2022: 1.700.000 2023: 1.700.000	Буџет ЈЛС: 1.500.000 Донаторска средства: 3.600.000	

МЕРА 1.2:	Информисање ромског становништва о поступку озакоњења, и обезбеђење правне и техничке помоћи лицима ромске националности при решавању имовинско-правних односа у поступку озакоњења стамбених објекта	Тип мере:	Информативно - едукативна
------------------	---	-----------	---------------------------

Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:	НВО, Мобилни тим			
Период спровођења:	2021-2023	Потребне измене прописа:		не			
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	60.000,00	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	2021. 60.000,00	Вредности фин. средстава по изворима финансир.:	Буџет ЈЛС: 60.000,00 Донатори: 0,00		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2021.	2022.	2023.	
Број информисаних Рома и Ромкиња	Број	2019	-	100	100	100	Извештај о спровођењу ЛАП-а
Број Рома и Ромкиња којима је пружена саветодавна помоћ	Број	2019	-	15	15	15	Извештај о раду општинске управе

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
1.2.1	Информисање и пружање саветодавне помоћи крајњим корисницима	ЈЛС Координатор за ромска питања	НВО Мобилни тим	2021-2023	-	-	-
1.2.2	Одржавање информативних радионица у вези озакоњења објеката са представницима ромске заједнице	ЈЛС	НВО Мобилни тим	2021.	60.000	2021: 60.000	Буџет ЈЛС: 60.000

МЕРА 1.3:	Израда пројектно техничке документације и унапређење инфраструктуре у ромским насељима	Тип мере:	Инфраструктурна				
Носилац мере:	ЈЛС	Партнери:	-				
Период спровођења:	2021-2023	Потребне измене прописа:	не				
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	17.400.000,00	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	2021. 2.000.000,00	2022. 7.700.000,00	2023. 7.700.000,00	Вредности фин. средстава по изворима финансир.:	Буџет ЈЛС: 4.100.000,00 Донатори: 13.300.000,00
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2021.	2022.	2023.	
Укупна дужина реконструисаног коловоза са пратећом инфраструктуром	М	2019	-	200	300	300	Извештај о спроведеним радовима. Годишњи извештај о раду ЈЛС.

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
1.3.1	Израда пројектно-техничке документације за инфраструктурно уређење насеља Црни Марко	ЈЛС	-	2021	1.800.000	2021: 1.800.000	Буџет ЈЛС: 500.000 Донатори: 1.300.000
1.3.2	Унапређење инфраструктуре у насељу Црни Марко са реконструкцијом водоводне	ЈЛС	-	2022-2023	15.000.000	2022: 7.500.000	Буџет ЈЛС: 3.000.000

	мреже, изградња атмосферске канализације, и асфалтирање коловоза					2023: 7.500.000	Донатори: 12.000.000
1.3.3	Чишћење канала „Пушкина долина“	ЈЛС	-	2021-2023	600.000	2021: 200.000 2022: 200.000 2023: 200.000	Буџет ЈЛС: 600.000

МЕРА 1.4:	Унапређење комуналних услуга и подизање свести о очувању животне средине и хигијене простора у ромским насељима		Тип мере:	Информативна			
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:	НВО, Мобилни тим			
Период спровођења:	2021-2023	Потребне измене прописа:		не			
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	680.000.000,00	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	2021. 240.000,00 2022. 220.000,00 2023. 220.000,00	Вредности фин. средстава по изворима финансир.:	Буџет ЈЛС: 680.000,00 Донатори: 0,00		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2021.	2022.	2023.	
Број Рома обухваћених активностима информисања	Број	2019	-	200	200	200	Извештај о спровођењу ЛАП
Број Рома обухваћених заједничким радним акцијама	Број	2019	-	15	15	15	Извештај ЈЛС о јавним радовима

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
1.4.1	Информативне радионице о подизању свести о очувању животне средине и одржавање хигијене стамбених простора и насеља	ЈЛС	НВО Мобилни тим	2021.	60.000	2021: 20.000 2022: 20.000 2023: 20.000	Буџет ЈЛС: 60.000
1.4.2	Израда и дистрибуција штампаног информативног материјала	ЈЛС	НВО	2021.	20.000	2021: 20.000	Буџет ЈЛС: 20.000
1.4.3	Организовање заједничких радних акција за просторно уређење у ромским насељима	ЈЛС	НВО	2021 - 2023	600.000	2021: 200.000 2022: 200.000 2023: 200.000	Буџет ЈЛС: 600.000

ПОСЕБАН ЦИЉ 2:	Повећање укључености деце и младих ромске националности у предшколско, основно и средње образовање и пружање подршке школовању младих и одраслих који се нису школовали или су напустили школовање					
Показатељи на нивоу посебног циља (показатељи исхода)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере
Број ученика ромске националности уписаних у средњу школу	Број	2019.	70	2023.	74	Извештаји средњих школа
Број студената ромске националности	Број	2019.	5	2023	7	Извештај ЈЛС

МЕРА 2.1:	Стручна и материјална подршка родитељима, деци и ученицима ромске националности у сврху редовног похађања образовних институција		Тип мере:	Подстицајна			
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:	Школе			
Период спровођења:	2021-2023	Потребне измене прописа:		Да, измена Правилника о награђивању ученика и студената и/или променити критеријуме приликом конкурса			
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	8.202.000,00	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	2021. 2.734.000,00	2022. 2.734.000,00	2023. 2.734.000,00	Вредности фин. средстава по изворима финансир.:	Буџет ЈЛС: 8.202.000,00 Донатори: 0,00
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2021.	2022.	2023.	
Број ромске деце обухваћене активностима подршке укључености у систем образовања	%	2019	-	50	50	50	Извештај о реализацији ЛАП-а

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
2.1.1	Обезбеђивање ужине за ученике ромске националности који су социјално угрожени или слабијег материјалног стања	ЈЛС	Школе	2021-2023	3.600.000	2021: 1.200.000 2022: 1.200.000 2023: 1.200.000	Буџет ЈЛС: 3.600.000
2.1.2	Обезбеђивање уџбеника за децу ромске националности, предшколског и школског узраста, који су социјално угрожени или слабијег материјалног стања	ЈЛС	Школе	2021-2023	540.000	2021: 180.000 2022: 180.000 2023: 180.000	Буџет ЈЛС 540.000
2.1.3	Обезбеђивање школског прибора за децу ромске националности, предшколског и школског узраста, који су социјално угрожени или слабијег материјалног стања	ЈЛС	Школе	2021-2023	612.000	2021: 204.000 2022: 204.000 2023: 204.000	Буџет ЈЛС 612.000
2.1.4	Обезбедити превоз ученика СШ и ОШ за ученике ромске националности који су социјално угрожени или слабијег материјалног стања	ЈЛС	Школе	2021-2023	3.000.000	2021: 1.000.000 2022: 1.000.000 2023: 1.000.000	Буџет ЈЛС 3.000.000
2.1.5	Награђивање ученика ромске националности са најбољим оствареним резултатима у ОШ и СШ	ЈЛС	Школе	2021-2023	450.000	2021: 150.000 2022: 150.000 2023: 150.000	Буџет ЈЛС 450.000

МЕРА 2.2:	Подршка интеграцији ромског културног наслеђа и ромског језика		Тип мере:	Информативно - едукативна			
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:	НВО, Мобилни тим			
Период спровођења:	2021-2023	Потребне измене прописа:		не			
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	900.000,00	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	2021. 300.000,00 2022. 300.000,00 2023. 300.000,00	Вредности фин. средстава по изворима финансир.:	Буџет ЈЛС: 600.000,00 Донатори: 300.000,00		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2021.	2022.	2023.	
Број одржаних манифестација	Бр	2019	1	2	2	2	Извештаји са манифестација
Број родитеља ромске националности обухваћених активностима информисања и едукације	Бр	2019	-	30	30	30	Извештај о реализацији ЛАП-а

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
2.2.1	Обележавање датума од важности за ромску заједницу (Светски дан Рома, Ромски бал, и слично)	ЈЛС	НВО	2021-2023	900.000	2021: 300.000 2022: 300.000 2023: 300.000	Буџет ЈЛС 600.000 Донатори: 300.000
2.2.2	Информисање родитеља ромске деце и шире јавности о	ЈЛС	НВО Мобилни тим	2021-2023	Нису потребна	/	/

	могућностима учења ромског језика у школама				додатна средства		
--	---	--	--	--	------------------	--	--

МЕРА 2.3:	Оснажити стручне капацитете образовних установа и васпитно образовног кадра да одговоре на образовне, развојне и културолошке потребе деце и младих ромске националности у процесу образовања и васпитања		Тип мере:	Информативно - едукативна			
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:	Школе, Мобилни тим			
Период спровођења:	2021.	Потребне измене прописа:		Не			
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	210.000,00	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	2021. 210.000,00	Вредности фин. средстава по изворима финансир.:	Буџет ЈЛС: 210.000,00 Донатори: 0,00		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2021.	2022.	2023.	
Број наставних и васпитних кадрова обухваћених програмима	Број	2019	-	60	-	-	Извештај са радионица, евиденциони листови

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
2.3.1	Радионице са постојећим наставним и васпитним кадровима за унапређење сарадње са	ЈЛС	Школе Мобилни тим	2021	60.000	2021: 60.000	Буџет ЈЛС: 60.000

	ромским породицама и рад са ромском децом						
2.3.2	Набавка техничке опреме за школе за унапређење рада педагошких асистената са ромском децом	ЈЛС	Школе Мобилни тим	2021	150.000	2021: 150.000	Буџет ЈЛС: 150.000

МЕРА 2.4:	Информисање ромске популације о важности учешћа у систему образовања		Тип мере:	Информативно - едукативна			
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:	Мобилни тим, НВО, ОШ и СШ, Здравствена медијаторка, ЦСР			
Период спровођења:	2021-2023	Потребне измене прописа:		Не			
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	60.000,00	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):		2021. 20.000,00	Вредности фин. средстава по изворима финансир.:		Буџет ЈЛС: 60.000,00
				2022. 20.000,00			Донатори: 0,00
				2023. 20.000,00			
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2021.	2022.	2023.	
Обухват ромских породица са децом школског и предшколског узраста	%	2019	-	60%	60%	60%	Извештај о реализацији ЛАП-а

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
2.4.1	Радионице са родитељима ромске деце о значају раног и	ЈЛС	НВО ОШ и СШ	2021-2023	60.000	2021: 20.000 2022: 20.000	Буџет ЈЛС: 60.000

	континуираног развоја и образовања, и правима и обавезама из области образовања		Здравствена медијаторка			2023: 20.000	
2.4.2	Радионице са децом о значају образовања, као и правима из области образовања	ЈЛС	Мобилни тим НВО ОШ и СШ Здравствена медијаторка	2021-2023	-	-	-
2.4.3	Разговори са родитељима деце о значају раног и континуираног развоја и образовања	ЈЛС	Мобилни тим НВО ОШ и СШ Здравствена медијаторка ЦСР	2021-2023	-	-	-

ПОСЕБАН ЦИЉ 3:		Подизање нивоа запошљивости, запошљавање и економско оснаживање Рома и Ромкиња у општини Власотинце					
Показатељи на нивоу посебног циља (показатељи исхода)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере
Број незапослених Рома и Ромкиња		Број	2019.	175	2023.	160	Извештај НСЗ
Број Рома и Ромкиња корисника активних мера запошљавања		Број	2019.	-	2023	40	Извештај НСЗ

МЕРА 3.1:	Повећати укљученост незапослених лица ромске националности и унапредити њихово информисање о мерама активне политике запошљавања и програмима функционалног и додатног образовања		Тип мере:	Информативно - едукативна			
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:	НСЗ, Мобилни тим, НВО			
Период спровођења:	2021-2023	Потребне измене прописа:		Не			
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	60.000,00	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	2021. 20.000,00	2022. 20.000,00	2023. 20.000,00	Вредности фин. средстава по изворима финансир.:	Буџет ЈЛС: 60.000,00 Донатори: 0,00
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2021.	2022.	2023.	
Број припадника ромске популације обухваћених активностима информисања и едукације	Број	2019	-	100	100	100	Извештај о спровођењу ЛАП-а
Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна	Вредности фин. средстава по годинама (РСД)	Вредности фин. средстава по

					фин. средства (РСД)		изворима (РСД)
3.1.1	Организовање радионица за информисање и мотивисање ромске популације за учешће у обукама НСЗ	ЈЛС	НСЗ Мобилни тим	2021-2023	60.000	2021: 20.000 2022: 20.000 2023: 20.000	Буџет ЈЛС: 60.000
3.1.2	Информисање о постојећим конкурсима НСЗ (самозапошљавање, нова радна места, јавни радови)	ЈЛС	НСЗ Мобилни тим НВО	2021-2023	-	-	-

МЕРА 3.2:	Подстицати развој ромског предузетништва, самозапошљавања и пољопривредне активности		Тип мере:	Подстицајна			
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:	НВО, Мобилни тим			
Период спровођења:	2021-2023	Потребне измене прописа:		Не			
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	60.000,00	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	2021. 20.000,00	2022. 20.000,00	2023. 20.000,00	Вредности фин. средстава по изворима финансир.:	Буџет ЈЛС: 60.000,00 Донатори: 0,00
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2021.	2022.	2023.	
Број учесника на инфо радионицама	Број	2019	-	20	20	20	Извештај о спровођењу ЛАП
Ромске НВО информисане о конкурсима	Број	2019	-	3	3	3	Извештај о спровођењу ЛАП

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
3.2.1	Унапређење локалног правног оквира за доделу субвенција ЈЛС, са фокусом на ромску популацију као теже запошљиву категорију	ЈЛС		2021	-	-	-
3.2.2	Информативне радионице о предузетништву, самозапошљавању и пољопривредним активностима	ЈЛС	НВО Мобилни тим	2021-2023	60.000	2021: 20.000 2022: 20.000 2023: 20.000	Буџет ЈЛС: 60.000
3.2.3	Информисање ромске популације и удружења грађана о годишњем плану спровођења локалних, регионалних и националних конкурса	ЈЛС Координатор за ромска питања	НВО Мобилни тим	2021-2023	-	-	-

МЕРА 3.3:	Организовање обука кроз сарадњу НСЗ, НВО и ЈЛС		Тип мере:	Информативно - едукативна			
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:	НСЗ, РРА, Координатор за ромска питања			
Период спровођења:	2021 - 2023	Потребне измене прописа:		Не			
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	630.000,00	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	2021. 210.000,00 2022. 210.000,00 2023.	Вредности фин. средстава по изворима финансир.:	Буџет ЈЛС: 0,00 Донатори: 630.000,00		

				210.000,00				
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
					2021.	2022.	2023.	
Број незапослених младих ромске националности укључених у програме функционалног и додатног образовања ради стицања додатних знања, вештина и компетенција		Број	2019.	-	5	5	5	Извештај НСЗ
Број незапослених одраслих ромске националности укључених у програме функционалног и додатног образовања ради стицања додатних знања, вештина и компетенција		Број	2019.	-	5	5	5	Извештај НСЗ
Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)	
3.2.1	Обука за познатог послодавца	JLS	НСЗ Координатор за ромска питања	2021 - 2023	210.000	2021: 70.000 2022: 70.000 2023: 70.000	Донаторска средства	
3.2.2	Обуке за преквалификацију, у сарадњи са НСЗ	JLS	НСЗ Координатор за ромска питања	2021 - 2023	210.000	2021: 70.000 2022: 70.000 2023: 70.000	Донаторска средства	
3.2.3	Организовање обука из области предузетништва, у сарадњи са НСЗ и Центром за развој Јабланичког и Пчињског округа (ЦРЈП)	JLS	НСЗ, ЦРЈП Координатор за ромска питања	2021 - 2023	210.000	2021: 70.000 2022: 70.000 2023: 70.000	Донаторска средства	

ПОСЕБАН ЦИЉ 4:		Повећање нивоа информисаности о унапређењу здравља и побољшање превентивне здравствене заштите и здравственог стања ромског становништва					
Показатељи на нивоу посебног циља (показатељи исхода)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере
Обухват жена ромске националности превентивним прегледима		%	2019.	-	2023.	70%	Извештај здравствене медијаторке
Обухват старијих (65+) ромске националности превентивним прегледима		%	2019.	-	2023.	70%	Извештај здравствене медијаторке

МЕРА 4.1:		Информисање и едукација ромске популације о унапређењу здравља		Тип мере:		Информативно - едукативна		
Носилац мере:		ЈЛС		Партнери:		Дом Здравља, Здравствена медијаторка, Завод за ЈЗ, НВО, Мобилни тим, Школе		
Период спровођења:		2021-2023		Потребне измене прописа:		Не		
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):		620.000,00		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):		Вредности фин. средстава по изворима финансир.:		
				2021. 110.000,00		2022. 210.000,00		
				2023. 300.000,00		2023. 100.000,00		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
					2021.	2022.	2023.	
% Ромске популације који је информисан о облицима унапређења здравља		%	2019	-	80%	80%	80%	Извештај здравствене медијаторке
Број здравствених радника обухваћен обукама		Број	2019	-	-	20	-	Извештај Дома здравља
Број спроведених анкетних истраживања		Број	2019.	0	1	1	1	Извештај о спровођењу ЛАП-а

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
4.1.1	Анкетно истраживање о стању здравља ромске популације	ЈЛС	Дом Здравља Здравствена медијаторка Завод за ЈЗ НВО Мобилни тим	2023	200.000	2023: 200.000	Буџет ЈЛС: 200.000
4.1.2	Радионице о значају здравља, здравственој заштити и очувању здравља у ромским насељима и школама	ЈЛС	Дом Здравља Здравствена медијаторка Школе	2021-2023	180.000	2021: 60.000 2022: 60.000 2023: 60.000	Буџет ЈЛС: 180.000
4.1.3	Организовање радионица о репродуктивном здрављу	ЈЛС		2021-2023	120.000	2021: 40.000 2022: 40.000 2023: 40.000	Буџет ЈЛС: 120.000
4.1.4	Организовање семинара и радионица за здравствене раднике ради упознавања са специфичним потребама ромске популације	ЈЛС	Дом Здравља Здравствена медијаторка	2022	100.000	Једнократно 2022: 100.000	Донаторска средства
4.1.5	Израда и дистрибуција штампаног информативног материјала	ЈЛС	Дом Здравља Здравствена медијаторка	2021-2022	20.000	2021: 10.000 2022: 10.000	Буџет ЈЛС: 20.000

МЕРА 4.2:	Унапредити коришћење превентивних програма здравствене заштите и услуга саветовалишта од стране ромске популације	Тип мере:	Информативно едукативна
------------------	---	-----------	-------------------------

Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:	Дом здравља, Здравствена медијаторка			
Период спровођења:	2021-2023	Потребне измене прописа:		не			
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	120.000,00	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	2021. 40.000,00	2022. 40.000,00	2023. 40.000,00	Вредности фин. средстава по изворима финансир.:	Буџет ЈЛС: 120.000,00 Донатори: 0,00
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2021.	2022.	2023.	
Број Рома и Ромкиња обухваћених здравственим посетама и превентивним прегледима	Број	2019	-	60	60	60	Извештај Дома здравља Извештај здравствене медијаторке
Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средстава по годинама (РСД)	Вредности фин. средстава по изворима (РСД)
4.2.1	Спровођење здравствених посета ромским породицама	ЈЛС	Дом здравља Здравствена медијаторка	2021-2023	-	-	-
4.2.2	Организовање акција превентивних прегледа у ромским насељима	ЈЛС	Дом здравља Здравствена медијаторка	2021-2023	60.000	2021: 20.000 20.000 20.000	Буџет ЈЛС: 60.000
4.2.3	Спровођење радионица/трибина о значају превентивних прегледа	ЈЛС		2021-2023	60.000	2021: 20.000 20.000 20.000	Буџет ЈЛС: 60.000

МЕРА 4.3:	Здравствена помоћ и нега лица старијих од 65 година		Тип мере:	Информативно - едукативна			
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:	Дом здравља, Здравствена медијаторка, Мобилни тим, НВО			
Период спровођења:	2021-2023	Потребне измене прописа:		Не			
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	60.000,00	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	2021. 20.000,00 2022. 20.000,00 2023. 20.000,00	Вредности фин. средстава по изворима финансир.:	Буџет ЈЛС: 60.000,00 Донатори: 0,00		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2021.	2022.	2023.	
Број превентивних прегледа и контроле здравља старијих од 65 година	Број	2019	-	20	20	20	Извештај Дома здравља
Број информисаних старијих од 65 година о правима из области здравствене заштите	Број	2019	-	40	40	40	Извештај здравствене медијаторке
Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
4.3.1	Превентивни прегледи и контрола здравља старијих од 65 година (мерење ниво шећера, притиска, општи преглед стања здравља)	ЈЛС	Дом здравља Здравствена медијаторка Мобилни тим	2021-2023	-	-	-
4.3.2	Информисање старијих од 65 година о правима из области здравствене заштите	ЈЛС	Дом здравља Здравствена медијаторка Мобилни тим	2021-2023	60.000	20.000 20.000 20.000	Буџет ЈЛС: 60.000

ПОСЕБАН ЦИЉ 5: Побољшана доступност информација о правима из области социјалне заштите и повећана социјална укљученост Рома и Ромкиња у локалну заједницу						
Показатељи на нивоу посебног циља (показатељи исхода)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере
Процент становништва ромске националне мањине информисан о услугама и правима из социјалне заштите путем активности ЛАП-а	%	2020.	-	2023	50%	Извештај о реализацији ЛАП-а

МЕРА 5.1:		Утврдити потребе и унапредити информисаност ромске популације о остваривању права и услуга из области социјалне заштите		Тип мере:		Информативно - едукативна	
Носилац мере:		ЈЛС		Партнери:		ЦСР, МУП, НВО, Школе, Дом здравља, Здравствена медијаторка, Мобилни тим	
Период спровођења:		2021-2023		Потребне измене прописа:		Не	
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):		100.000,00		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):		2021. 10.000,00 2022. 50.000,00 2023. 40.000,00 Вредности фин. средстава по изворима финансир.: Буџет ЈЛС: 100.000,00 Донатори: 0,00	
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2021.	2022.	2023.	
Број информисаних Рома и Ромкиња	Број	2019.	-	400	400	400	Извештаји здравствене медијаторке, ЦСР и НВО

Број Ромских НВО обухваћених информисањем		Број	2019		3	3	3	Извештај о спровођењу ЛАП-а
Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)	
5.1.1	Анкетирање ромских породица о услугама из области социјалне заштите <i>(реф активност 4.1.1)</i>	ЈЛС		2021	-	-	-	
5.1.2	Састанци са ромским удружењима (информисање о услугама, изменама правног оквира, правима и обавезама)	ЈЛС	НВО ЦСР Мобилни тим	2021-2023	-	-		
5.1.3	Измена одлуке о социјалној заштити у делу финансијске подршке социјално угроженом становништву (једнократна новчана помоћ, посебна новчана накнада)	ЈЛС	НВО ЦСР Мобилни тим	2021	-	-	-	
5.1.4	Индивидуалне посете и разговори и упознавање ромске популације са правима и обавезама из области соц. Заштите	ЈЛС	Здравствена медијаторка ЦСР Мобилни тим	2021-2023	-	-	-	
5.1.5	Израда и дистрибуција штампаног информативног материјала о правима и обавезама из области социјалне заштите	ЈЛС		2021-2022	20.000	2021: 10.000 2022: 10.000	Буџет ЈЛС: 20.000	
5.1.6.	Радионице за превенцију малолетничких бракова	ЈЛС	ЦСР, МУП НВО, Школе Дом здравља	2022-2023	40.000	2022: 20.000 2023: 20.000	Буџет ЈЛС: 40.000	

5.1.7.	Радионице за превенцију насиља у породици, трговине људима	ЈЛС	ЦСР, МУП НВО, Школе Дом здравља	2022-2023	40.000	2022: 20.000 2023: 20.000	Буџет ЈЛС: 40.000
--------	--	-----	---------------------------------------	-----------	--------	------------------------------	----------------------

МЕРА 5.2:	Унапређење нивоа социјалне укључености Рома и Ромкиња		Тип мере:	Информативно - едукативна			
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:	ЦСР, Црвени Крст, Мобилни тим			
Период спровођења:	2021-2023	Потребне измене прописа:		Не			
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	1.040.000,00	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	2021. 200.000,00 2022. 420.000,00 2023. 420.000,00	Вредности фин. средстава по изворима финансир.:	Буџет ЈЛС: 40.000,00 Донатори: 1.000.000,00		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2021.	2022.	2023.	
Број Рома и Ромкиња који су успешно завршили обуке за пружање услуга из области СЦ	Број	2019	-	-	5	5	Евиденциони формулари, сертификати
Број информисаних Рома и Ромкиња	Број	2019	-	-	40	40	Извештај ЦСР
Број запослених ЦЗСР и ЈЛС обучених за рад са ромском заједницом	Број	2019	-	-	15	-	Евиденциони формулари, сертификати
Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)

5.2.1	Обука за Роме и Ромкиње за пружање услуга из области социјалне заштите (лични пратиоци, персонални асистент, помоћ у кући, геронтодомаћице)	ЈЛС	ЦСР	2022-2023	800.000	2022: 400.000 2023: 400.000	Донаторска средства: 800.000
5.2.2	Радионице за стручно оспособљавање запослених у ЦЗСР и ЈЛС за рад са ромском заједницом	ЈЛС	ЦСР Црвени Крст	2021	200.000	2021: 200.000 једнократно	Донаторска средства: 200.000
5.2.3	Инфо сесије о могућностима заштите кроз хранитељство, старатељство и смештај у установе	ЈЛС	ЦСР Мобилни тим	2022-2023	40.000	2022: 20.000 2023: 20.000	Буџет ЈЛС: 40.000

МЕРА 5.3:	Унапређење нивоа социјалне укључености старијих од 65 година		Тип мере:	Информативно - едукативна			
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:	НВО, Културни центар, Народна библиотека, Мобилни тим, ЦСР, Туристичка организација			
Период спровођења:	2021-2023	Потребне измене прописа:		Не			
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	1.460.000,00	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	2021. 460.000,00	Вредности фин. средстава по изворима финансир.:	Буџет ЈЛС: 260.000,00 Донатори: 1.200.000,00		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2021.	2022.	2023.	

Број Рома и Ромкиња укључених у социјалне активности		Број	2019	-	60	60	60	Извештај о реализацији ЛАП-а
Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)	
5.3.1	Међугенерациска солидарност (културно-уметничке активности два пута годишње)	ЈЛС	НВО Културни центар Народна библиотека Мобилни тим	2022-2023	80.000	2022: 40.000 2023: 40.000	Буџет ЈЛС: 80.000	
5.3.2	Организовање излета Рома и Ромкиња 65+ (једанпут годишње)	ЈЛС	ЦЗСР, НВО Црвени Крст Мобилни тим Туристичка организација	2021-2023	180.000	2021: 60.000 2022: 60.000 2023: 60.000	Буџет ЈЛС: 180.000	
5.3.3	Подршка слабо покретним Ромима и Ромкињама 65+ у набавци основних животних намирница	ЈЛС	НВО Црвени Крст Мобилни Тим	2021-2023	1.200.000	2021: 400.000 2021: 400.000 2023: 400.000	Донаторска средства: 1.200.000	
5.3.4	Проширити услугу „Помоћ у кући за старије“ на ромску популацију допуном текста конкурса за ОЦД који спроводе ову врсту услуге	ЈЛС	ЦСР	2021.	-	-	-	
5.3.5	Едукација Ромкиња за пружање услуге „Помоћ у кући за старије“	ЦСР	ЈЛС	2021.	200.000	2021.: 200.000	Донаторска средства	

7 ОКВИР ПРОГРАМСКОГ БУЏЕТА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ АКЦИОНОГ ПЛАНА

Израдом и усвајањем Локалног акционог плана за социјално укључивање Рома и Ромкиња у општини Власотинце за период 2021-2023. Година, стварају се услови за доследно спровођење дефинисаних мера и активности уз обезбеђивање потребних финансијских ресурса из буџета Општине у годинама реализације Акционог плана.

Акциони план садржи процену трошкова за спровођење активности предвиђених предметним Планом, стога је неопходно вршити и адекватно планирање дефинисаних расхода у складу са мерама и активностима у конкретним програмима буџета, ради остваривања циљева програмског буџетирања у локалној самоуправи.

Укупан износ потребан за реализацију Акционог плана за инклузију Рома општине Власотинце, за период 2021-2023. године износи 37.062.000,00 РСД. Очекивана издвајања из буџета локалне самоуправе за реализацију свих активности предвиђених Акционим планом, у току наредног трогодишњег периода износе 16.732.000 РСД, док очекивана средства из донаторских извора износе 20.330.000 РСД. Један део средстава из локалног буџета општина Власотинце већ ангажује спровођењем својих редовних активности нпр. у области социјалне заштите, образовања или запошљавања које су регулисане локалним одлукама, док је за поједине активности потребно обезбедити додатна средства из буџета.

Обезбеђење донаторских средстава у току трајања спровођења Акционог плана је у надлежности општинских служби које ће бити задужене за спровођење Акционог плана. Локални акциони план се не бави мноштвом великих инфраструктурних пројеката, али у оквиру њега постоји један велики инфраструктурни пројекат који се односи на побољшање стандарда у нестандартном ромском насељу и он би требало да буде фокус локалне самоуправе у току спровођења Акционог плана, обезбеђивањем донаторских средстава за његову реализацију.

Финансирање предвиђених мера, по предложеним активностима у оквиру појединих посебних циљева из ЛАП-а, потребно је буџетирати путем одлуке о буџету општине Власотинце у периоду спровођења Акционог плана, дакле у периоду од 2021-2023. У складу са Упутством за израду програмског буџета, спровођење појединих мера потребно је планирати **као програмску активност** (текућа и континуирана делатност корисника буџета чијим спровођењем се постижу циљеви који доприносе достизању циљева програма), односно **као пројекат** (временски ограничен пословни подухват корисника буџета са јасно дефинисаним исходом, односно променом која се жели постићи, потребним ресурсима и управљачком структуром).

Када се посматрају поједине области којима се ЛАП бави, поједине мере и активности по посебним циљевима припадају различитим програмима локалног буџета. Потребно је да, где год је то могуће, а посебно за активности едукативног карактера којих има доста у оквиру плана, користити средства намењена Мобилном тиму која је потребно буџетирати кроз Одлуку о буџету за 2021. годину у износу од 1.000.000 дин. Такође, ради квалитетне реализације оваквог типа активности, као и чињенице да ће улога Мобилног тима у имплементацији активности очекивано расти, потребно је из године у годину повећавати средства за Мобилни тим, што ће у перспективи довести до бољег положаја ромске популације у заједници.

У наставку је приказано ком програму и програмској активности припадају дефинисане активности из Локалног акционог плана за инклузију Рома:

Посебан циљ 1: Унапређење становања Рома и Ромкиња и побољшање инфраструктуре у ромским насељима

Активности које се везују за овај посебан циљ представљају комбинацију едукативних и инфраструктурних радњи. За део који се односи на инфраструктурно побољшање подстандардних ромских насеља, као и санацију најлошијих стамбених јединица ромских породица потребно је посветити већу пажњу осталим изворима финансирања (ван оквира 01 – Приходи из буџета, тј. локалног буџета) и аплицирати на конкурсима путем којих би се спроводиле активности предвиђене у области становања. С обзиром на то да је предвиђено финансијско учешће локалне самоуправе у реализацији оваквих пројеката, њих је потребно дефинисати пројектно, у програмима на које се конкретна инфраструктурна или планска активност односи (нпр. у оквиру **Програма 1 – Становање, урбанизам и просторно планирање, Програма 2- Комунална делатност** или **Програма 7 – Саобраћај и саобраћајна инфраструктура**. Активност 1.3.3 је потребно финансирати пројектно у оквиру **Програма 2 – Комуналне делатности**, док је све едукативне и промотивне активности у оквиру **Посебног циља 1**, могуће финансирати из буџета Мобилног тима (**Програм 11 – Социјална и дечија заштита, позиција 423 – Услуге по уговору**).

Ознака активности	Активност	Укупна средства 2021 – 2023 (РСД)
Мера 1.1. - Унапредити услове становања ромских породица		
1.1.1	Мапирање и анализа стања стамбених јединица ромских породица	100.000,00 Једнократно у 2021.
1.1.2	Стамбена подршка - санација постојећих лоших стамбених јединица	1.500.000,00

Ознака активности	Активност	Укупна средства 2021 – 2023 (РСД)
Мера 1.2. - Информисање ромског становништва о поступку озакоњења, и обезбедити правну и техничку помоћ лицима ромске националности при решавању имовинско-правних односа у поступку озакоњења стамбених објекта		
1.2.2	Одржавање информативних радионица у вези озакоњења објекта са представницима ромске заједнице (у 3 месне заједнице)	60.000,00 једнократно у 2021.

Ознака активности	Активност	Укупна средства 2021 – 2023 (РСД)
-------------------	-----------	-----------------------------------

Мера 1.3. – Израда пројектно техничке документације и унапређење инфраструктуре у ромским насељима		
1.3.1	Израда пројектно-техничке документације за инфраструктурно уређење насеља Црни Марко	500.000,00 једнократно у 2021.
1.3.2	Унапређење инфраструктуре у насељу Црни Марко са реконструкцијом водоводне мреже, изградња атмосферске канализације, и асфалтирање коловоза	3.000.000,00
1.3.3	Чишћење канала „Пушкина долина“	600.000,00

Ознака активности	Активност	Укупна средства 2021 – 2023 (РСД)
Мера 1.4. - Унапређење комуналних услуга и подизање свести о очувању животне средине и хигијене простора у ромским насељима		
1.4.1	Информативне радионице о подизању свести о очувању животне средине и одржавање хигијене стамбених простора и насеља	60.000,00
1.4.2	Израда и дистрибуција штампаног информативног материјала	20.000,00
1.4.3	Организовање заједничких радних акција за просторно уређење у ромским насељима	600.000,00

Посебан циљ 2: Повећање укључености деце и младих ромске националности у предшколско, основно и средње образовање, њихов већи обухват у студентској популацији и пружање подршке школовању младих и одраслих који се нису школовали или су напустили школовање

У оквиру **Посебног циља 2** се налазе активности као што су информисање и подизање свести ромске популације (родитеља и деце) за укључивање што већег броја деце у образовни систем, мере материјалне и финансијске помоћи деци и родитељима предшколске и школске деце, као и активности из области ромске културе и традиције. Један део активности које су дефинисане у оквиру **Посебног циља 2** имају карактер социјалних давања па се стога и налазе у оквиру **Програма 11 – Социјална и дечија заштита**, ПА – Подршка деци и породици са децом и већ се већ финансирају из буџета локалне самоуправе нпр. (активност 2.1.1, 2.1.5), док је за неке (нпр. активности 2.1.2. и 2.1.3) потребно увести нове позиције у оквиру **истог програма**, тј. повећати давања за већ постојеће услуге.

У оквиру **Посебног циља 2** се такође ради и о активностима различите природе, па је стога сваку од њих је потребно финансирати у оквиру програма коме припада. На пример, активности које су претежно едукативног карактера могуће је финансирати кроз средства која су опредељена за Мобилни тим, у оквиру **Програма 11 – Социјална и дечија заштита**, активности у области културе

и информисања (2.2.1) кроз Програм **13 – Развој културе и информисања и то пројектно**, док се активност попут „Набавка техничке опреме за школе за унапређење рада педагошких асистената са ромском децом“ може финансирати кроз **Програм 9 – Основно образовање и васпитање**, ПА 0001 – Функционисање основних школа. Активност „Обезбеђивање превоза за ученике основних и средње школе“ је већ део буџетских давања кроз **Програм 9**.

Ознака активности	Активност	Укупна средства 2021 – 2023 (РСД)
Мера 2.1. - Стручна и материјална подршка родитељима, деци и ученицима ромске националности у сврху редовног похађања образовних институција		
2.1.1	Обезбеђивање ужине за ученике ромске националности који су социјално угрожени или слабијег материјалног стања	3.600.000,00
2.1.2	Обезбеђивање уџбеника за децу ромске националности, предшколског и школског узраста, који су социјално угрожени или слабијег материјалног стања	540.000,00
2.1.3	Обезбеђивање школског прибора за децу ромске националности, предшколског и школског узраста, који су социјално угрожени или слабијег материјалног стања (170 деце – прибор 1.200 дин)	612.000,00
2.1.4	Обезбедити превоз ученика СШ и ОШ за ученике ромске националности који су социјално угрожени или слабијег материјалног стања	3.000.000,00
2.1.4	Награђивање ученика ромске националности са најбољим оствареним резултатима у ОШ и СШ (Измена Правилника о награђивању ученика и студената и/или променити критеријуме приликом конкурса)	450.000,00

Ознака активности	Активност	Укупна средства 2021 – 2023 (РСД)
Мера 2.2. - Подршка интеграцији ромског културног наслеђа и ромског језика		
2.2.1	Обележавање датума од важности за ромску заједницу (Светски дан Рома, Ромски бал...)	600.000,00

Ознака активности	Активност	Укупна средства 2021 – 2023 (РСД)
-------------------	-----------	-----------------------------------

Мера 2.3. - Оснажити стручне капацитете образовних установа и васпитно образовног кадра да одговоре на образовне, развојне и културолошке потребе деце и младих ромске националности у процесу образовања и васпитања		
2.3.1	Радионице са постојећим наставним и васпитним кадровима за унапређење сарадње са ромским породицама и рад са ромском децом	60.000,00
2.3.2	Набавка техничке опреме за школе за унапређење рада педагошких асистената са ромском децом	150.000,00

Ознака активности	Активност	Укупна средства 2021 – 2023 (РСД)
Мера 2.4. - Информисање ромске популације о важности учешћа у систему образовања		
2.4.1	Радионице са родитељима ромске деце о значају раног и континуираног развоја и образовања, и правима и обавезама из области образовања (две годишње)	60.000,00

Посебан циљ 3: Подизање нивоа запошљивости, запошљавање и економско оснаживање Рома и Ромкиња у општини Власотинце

Активности у оквиру **Посебног циља 3** које ће се финансирати из локалног буџета потребно је спроводити у директној сарадњи са **Националном службом за запошљавање и ОЦД-ом**. Кључну улогу у реализацији свих активности могу имати организације цивилног друштва које би спровођењем едукативних радионица могле да подигну свест ромске популације о значају њиховог учешћа у обукама које спроводи НСЗ и ангажовању за бављење сопственим бизнисом, као и да конкурисањем код донатора спроведу један део предвиђених активности. У складу са тим, у оквиру **Посебног циља 3** потребно је посветити већу пажњу осталим изворима финансирања (ван оквира 01 – Приходи из буџета, тј. локалног буџета) и аплицирати на конкурсима путем којих би се спроводиле активности предвиђене у области запошљавања. Буџетирање средстава за предложене активности највећим делом је могуће реализовати у оквиру **Програма 11 – Социјална и дечија заштита**, средства за Мобилни тим, је се ради о активностима едукативног карактера, а може их спровести и сам Мобилни тим у сарадњи са НСЗ-ом.

Ознака активности	Активност	Укупна средства 2021 – 2023 (РСД)
Мера 3.1. - Повећати укљученост незапослених лица ромске националности и унапредити њихово информисање о мерама активне политике запошљавања и програмима функционалног и додатног образовања		

3.1.1	Организовање радионица за информисање и мотивисање ромске популације за учешће у обукама НСЗ	60.000,00
-------	--	-----------

Ознака активности	Активност	Укупна средства 2021 – 2023 (РСД)
Мера 3.2. - Подстицати развој ромског предузетништва, samozapošљавања и пољопривредне активности		
3.2.2	Обуке за подстицање ромског становништва за бављење пољопривредном производњом	60.000,00

Посебан циљ 4: Повећање нивоа информисаности о унапређењу здравља и побољшање превентивне здравствене заштите и здравственог стања ромског становништва.

Ради реализације предвиђених активности у области здравља потребно је буџетирати средства за превентивне прегледе, радионице и информативне активности. Едукативне активности је могуће спровести и буџетирати кроз **Програм 11 – Социјална и дечија заштита**, буџетска средства манењена Мобилном тиму, јер се ради о активностима едукативног карактера, док је део активности који се односи на превентивне прегледе потребно буџетирати у оквиру **Програма 12 – Здравствена заштита, ПА 0003 - Спровођење активности из области друштвене бриге за јавно здравље**. Већину активности може организовати и спровести Мобилни тим у сарадњи са Домом здравља и здравственом медијаторком.

Ознака активности	Активност	Укупна средства 2021 – 2023 (РСД)
Мера 4.1. - Информисање и едукација ромске популације о унапређењу здравља		
4.1.1	Анкетно истраживање о стању здравља ромске популације	200.000,00
4.1.2	Радионице о значају здравља, здравственој заштити и очувању здравља у ромским насељима и школама (9 радионица укупно, 3 на годишњем нивоу)	180.000,00
4.1.3	Организовање радионица о репродуктивном здрављу (3 радионице годишње)	120.000,00
4.1.5	Израда и дистрибуција штампаног информативног материјала	20.000,00
Мера 4.2. - Унапредити коришћење превентивних програма здравствене заштите и услуга саветовалишта од стране ромске популације		
4.2.2	Организовање акција превентивних прегледа у ромским насељима	20.000,00

4.2.3	Спровођење радионица/трибина о значају превентивних прегледа	20.000,00
Мера 4.3. - Здравствена помоћ и нега лица старијих од 65 година		
4.3.2	Информисање старијих од 65 година о правима из области здравствене заштите	20.000,00

Посебан циљ 5: Побољшана доступност информација о правима из области социјалне заштите и повећана социјална укљученост Рома и Ромкиња у локалну заједницу

С обзиром на то да се највећим делом ради о активностима непосредно везаним за рад Центра за социјални рад, највећи део пројектних активности је потребно спровести у сарадњи са Центром. Део активности у оквиру **Посебног циља 5** је потребно финансирати из средстава намењених мобилном тиму, јер се ради о активностима едукативног карактера или пројектно кроз јавни позив за финансирање организација цивилног друштва у оквиру **Програма 11 – Социјална и дечија заштита**. Један део предвиђених активности у оквиру **Посебног циља 5** је могуће спровести пројектно, стога је неопходно посебну пажњу посветити осталим изворима финансирања (ван оквира 01 – Приходи из буџета, тј. локалног буџета) и аплицирати на конкурсима донатора (активности 5.2.1, 5.2.2 и 5.3.3). Активности 5.3.2 је потребно финансирати кроз **Програм 15 – Опште услуге локалне самоуправе**, јер се ради о накнадама и трошковима за путовања.

Ознака активности	Активност	Укупна средства 2021 – 2023 (РСД)
Мера 5.1. - Утврдити потребе и унапредити информисаност ромске популације о остваривању права и услуга из области социјалне заштите		
5.1.5	Израда и дистрибуција штампаног информативног материјала о правима и обавезама из области социјалне заштите	20.000,00
5.1.6	Радионице за превенцију малолетничких бракова	40.000,00
5.1.7	Радионице за превенцију насиља у породици, трговине људима	40.000,00
Мера 5.2. - Унапређење нивоа социјалне укључености Рома и Ромкиња		
5.2.3	Инфо сесије о могућностима заштите кроз хранитељство, старатељство и смештај у установе	40.000,00
Мера 5.3. - Унапређење нивоа социјалне укључености старијих од 65+		

5.3.1	Међугенерациска солидарност (културно-уметничке активности два пута годишње)	80.000,00
5.3.2	Организовање излета Рома и Ромкиња 65+ (једанпут годишње)	180.000,00

Због тога што није било могуће прецизно утврдити износе из локалног буџета по годинама за кофинансирање донаторских пројеката услед непознавања услова конкурса, износи за пројекте су дефинисани апроксимативно.

Пројекти за које се обезбеђују средства из других извора (донатори и остали)

У случају одређених мера и активности, имајући у виду период од три године реализације ЛАП-а, руководило се могућностима аплицирања за донаторска средства. У складу са тим, примењен је приступ да је свуда где су препознате потребе за донаторским средствима назначено (су)финансирање из донаторских средстава (као могућност аплицирања по објављеним конкурсима).

Ознака активности	Активност	Укупна средства 2021 – 2023 (РСД)
Мера 1.1. - Унапредити услове становања ромских породица		
1.1.2	Стамбена подршка - санација постојећих лоших стамбених јединица	3.600.000,00
Мера 1.3. – Израда пројектно техничке документације и унапређење инфраструктуре у ромским насељима		
1.3.1	Израда пројектно-техничке документације за инфраструктурно уређење насеља Црни Марко	1.300.000,00 једнократно у 2021.
1.3.2	Унапређење инфраструктуре у насељу Црни Марко са реконструкцијом водоводне мреже, изградња атмосферске канализације, и асфалтирање коловоза	12.000.000,00
Мера 2.2. - Подршка интеграцији ромског културног наслеђа и ромског језика		
2.2.1	Обележавање датума од важности за ромску заједницу (Светски дан Рома, Ромски бал...)	300.000,00
Мера 3.3. - Организовање обука кроз сарадњу НСЗ, НВО и ЛС		
3.3.1	Обука за познатог послодавца	210.000,00
3.3.2	Обуке за преквалификацију, у сарадњи са НСЗ	210.000,00

3.3.2	Организовање обука из области предузетништва, у сарадњи са НСЗ, РРА	210.000,00
Мера 4.1. - Информисање и едукација ромске популације о унапређењу здравља		
4.1.4	Организовање семинара и радионица за здравствене раднике ради упознавања са специфичним потребама ромске популације	100.000,00 Једнократно 2022.
Мера 5.2. - Унапређење нивоа социјалне укључености Рома и Ромкиња		
5.2.1	Обука за Роме и Ромкиње за пружање услуга из области социјалне заштите (лични пратиоци, персонални асистент, помоћ у кући, геронтодомаћице)	800.000,00
5.2.2	Радионице за стручно оспособљавање запослених у ЦЗСР и ЈЛС за рад са ромском заједницом	200.000,00 Једнократно у 2021
Мера 5.3. - Унапређење нивоа социјалне укључености старијих од 65+		
5.3.3	Подршка слабо покретним Ромима и Ромкињама 65+ у набавци основних животних намирница (процена: 40 кор.)	1.200.000,00

Због тога што није било могуће прецизно утврдити износе по годинама услед непознавања услова конкурса, износи су дефинисани апроксимативно. Такође, идентификацију донаторских средстава по изворима и износима, односно наменама за које донатори одобравају средстава, као и динамику трајања сваког пројекта и процењене износе који би се могли односити на ромску популацију, није било могуће свуда прецизно проценити услед непознавања услова конкурса (имајући у виду да су пројекти углавном у оквиру много већих целина или намена које се односе не само на националне мањине, него рецимо на породицу или омладину или незапослене, односно одређене социјалне групе, без прављења разлике према националној припадности).

8 ОКВИР ЗА ПРАЋЕЊЕ СПРОВОЂЕЊА, ВРЕДНОВАЊЕ УЧИНАКА И ИЗВЕШТАВАЊЕ

У овом поглављу постављен је основ за праћење спровођења ЛАП-а, као и вредновање учинка који ће бити постигнут његовом имплементацијом, у смислу утврђивања одговорности како за реализацију конкретних мера и активности, тако и за оствареност дефинисаних циљева ЛАП-а, затим за дефинисање рокова за извештавање, модела извештаја и одговорности за њихово састављање, а такође, и начина праћења спровођења ЛАП-а и интерне комуникације међу актерима укљученим у овај процес. Сврха овог поглавља јесте да се јасном поделом улога и одговорности, као и прецизирањем поступка спровођења, мониторинга и евалуације ЛАП-а омогући, у задатим околностима, постизање оптималних резултата за ромску заједницу града Сомбора у односу на планиране циљеве, мере и активности.

8.1 Поступак спровођења и одговорност актера

ЛАП за социјално укључивање Рома и Ромкиња општине Власотинце спроводи се реализацијом мера, односно пројеката и активности, утврђених у поглављу 5 - Акциони план (у даљем тексту: АП), а одговорност за спровођење имају субјекти који су у Акционом плану наведени као "носиоци", а то су сви релевантни актери у конкретној области – представници институција и организација цивилног друштва, при чему ће целокупан процес координирати Одељење за буџет, финансије, привреду и друштвене делатности.

Спровођење мера, активности и пројеката у оквиру посебних циљева ће пратити Радна група за праћење имплементације ЛАП-а, у истом саставу као и радна група за израду овог ЛАП-а. Ова Радна група ће бити формирана у року од 30 дана од усвајања овог ЛАП-а. Стручне и административне послове за потребе радне групе ће обављати Одељење за буџет, финансије, привреду и друштвене делатности.

У непосредној реализацији мера, активности и пројеката обухваћених АП-ом активно учествују актери који су у оквиру АП наведени као "партнери", међу којима се, између осталог, налазе предшколске установе, основне и средње школа, организације цивилног друштва, Центар за социјални рад, Завод за јавно здравље, Дом здравља Власотинце, Национална служба за запошљавање, Црвени крст, Мобилни тим, јавна комунална предузећа, и други.

Праћење спровођења појединачних активности и пројеката врши се преко показатеља за мерење учинака (индикатора) који су дефинисани за свих 5 посебних циљева. Поступак праћења обухвата низ задатака међу којима се, између осталог, налазе:

- 1) редовна комуникација и размена информација између свих актера укључених у реализацију ЛАП-а електронским путем, одржавањем периодичних састанака и подношењем извештаја,
- 2) прикупљање свих података и информација о томе како тече реализација конкретних мера и активности, укључујући и формирање евиденција које до сада нису вођене, а битне су за вредновање учинка - обезбеђеност и утрошак буџетских средстава за реализацију ЛАП-а, поштовање временског оквира спровођења активности, ниво укључености партнера и квалитет сарадње између партнера, број крајњих корисника, оствареност планираних индикатора и слично,

- 3) дефинисање превентивних мера у случају појаве ризика који могу угрозити спровођење ЛАП-а, односно, предлагање конкретних акција за решавање проблема када се они појаве и када угрозе спровођење конкретних активности и пројеката,
- 4) информисање јавности и свих заинтересованих страна о томе како тече спровођење ЛАП-а,
- 5) припрему и подношење годишњих и трогодишњег извештаја о реализацији ЛАП-а.

У поступку праћења спровођења ЛАП-а најмање 2 пута годишње ће се организовати координациони састанци свих актера непосредно укључених у спровођење ЛАП-а, а састанке сазива и организује Одељење за буџет, финансије, привреду и друштвене делатности, у сарадњи са Радном групом за праћење имплементације ЛАП-а.

8.2 Вредновање учинка и извештавање

За разлику од мониторинга спровођења ЛАП-а који представља континуиран процес током целокупног периода на који се ЛАП усваја, евалуација односно вредновање учинка оствареног применом ЛАП-а биће периодично рађена. Вредновање учинка подразумева оцену релевантности, ефикасности, ефективности и одрживости ЛАП-а за социјално укључивање Рома и Ромкиња у циљу његовог преиспитивања и унапређења, било у процесу његове ревизије или током новог процеса стратешког планирања. Радна група за израду ЛАП-а је препоручила, а Одељење за буџет, финансије, привреду и друштвене делатности одлучити, да евалуација обухвата:

- *Ex-ante* анализу ЛАП-а за социјално укључивање Рома и Ромкиња у општини Власотинце, коју ће спровести екстерно ангажовани евалуатор на половини реализације ЛАП-а, односно 18 месеци од момента његовог усвајања, и
- *Ex-post* анализу ЛАП-а за социјално укључивање Рома и Ромкиња у општини Власотинце за период 2021 – 2023. године, коју ће спровести екстерно ангажовани евалуатор након истека периода важења ЛАП-а.

На основу налаза добијених *ex-post* анализом, односно оценом релевантности, ефикасности, ефективности и одрживости спроведеног ЛАП-а, вршиће се даље планирање социјалног укључивања Рома и Ромкиња у општини Власотинце у наредном трогодишњем периоду.

Годишњи извештај о реализацији ЛАП-а за социјално укључивање Рома и Ромкиња општине Власотинце, припрема Координатор за ромска питања, у сарадњи са члановима Радне групе за праћење имплементације ЛАП-а, и исти подноси Одељењу за буџет, финансије, привреду и друштвене делатности на усвајање. Након тога се годишњи извештај доставља Општинском већу општине Власотинце које даје сагласност на годишњи извештај најкасније до 31. марта текуће године за претходну.

Одељење за буџет, финансије, привреду и друштвене делатности ће пратити имплементацију мера, активности и пројеката и координирати све активности везане за имплементацију сваког посебног циља. Одељење за буџет, финансије, привреду и друштвене делатности најкасније до 31. јануара текуће године, у сарадњи са радном групом, доставља образац годишњег извештаја свим партнерима да га попуне у погледу остварених индикатора за мере, активности и пројекте у чијој реализацији су непосредно учествовали. Рок за прикупљање података за потребе годишњег извештаја не може бити дужи од месец дана. Одељење за буџет, финансије, привреду и друштвене делатности ће, након добијања података, приступити обједињавању годишњег извештаја за свих 5

области социјалног укључивања Рома. Након тога ће Општинско веће општине Власотинце размотрити и усвојити извештај.

Трогодишњи извештај о реализацији ЛАП-а за социјално укључивање Рома и Ромкиња општине Власотинце за период 2021 - 2023. године, припрема Одељење за буџет, финансије, привреду и друштвене делатности и исти подноси Општинском већу које разматра исти и доставља га Скупштини Града најкасније у року од 120 дана по истеку треће календарске године од дана усвајања ЛАП-а. Подела одговорности и начин припреме трогодишњег извештаја су исти као и код годишњих извештаја, само се за ову прилику користи посебан образац трогодишњег извештаја.

9 Прилози

1. Решење о образовању Радне групе за израду Локалног акционог плана за социјално укључивање Рома и Ромкиња у општини Власотинце за период 2021-2023